

primorski

dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 159 (12.191)

Trst, torek, 23. julija 1955

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

7096 AA

60100200

Tudi v vladni večini deljena mnenja o gospodarskih ukrepih

Danes sestanek petstrankarske koalicije o devalvaciji lire in gospodarski politiki

Sedaj bi moral biti v prvem planu boj proti naraščajoči inflaciji

RIM — Danes bo na sporedu ponovno preverjanje. Craxi in Forlani bosta sprejela tajnike petstrankarske koalicije, govor pa bo predvsem o gospodarskih vprašanjih, s prav posebnim ozirom na tako imenovani »črni petek«, ko je praktično prišlo do bankrota lire in njene devalvacije. Večina zahteva sedaj zelo strogo gospodarsko politiko, ki bo imela odločno protinflacijski značaj. Nad vsem tem pa visi spopad med ENI in Banco d'Italia, kar še zlasti zadržuje odnose med demokristjani in socialisti.

V imenu KD je spregovoril republikanski voditelj Spadolni, po mnenju katerega so ukrepi, ki jih je sprejela vlada, povsem nezadostni. Na seji republikanskega tajništva je obrambni minister izrazil vse svoje negotovanje do gospodarske politike vlade: govoril je o zdravljenju z aspirinom, v času ko inflacija nebrzdano raste. Obsodil je nenadzorovano rast izdatkov na nekaterih državnih področjih, skratka trenutni položaj je izredno negotov in zato republikanci zahtevajo od vseh držav-

ljanov nove žrtve.

Povsem različno je mnenje socialistov. Marianetti je včeraj izjavil, da je za sedaj dovolj to, kar je vlada naredila. Največji problem je sedaj brzdati inflacijo, vendar je to po mnenju nekdanjega namestnika tajnika CGIL bolj politično kot gospodarsko vprašanje; potrebna je stabilnost vlade, da bi slednja utegnila izkoristiti pozitivne učinke devalvacije ter zmanjšati na minimum negativne. Krščanska demokracija kot ponavadi molči. V resnici bo zelo težko, da bi na današnjem srečanju na vrhu sprejeli učinkovite varčevalne ukrepe. Sedajni čas, tik pred obdobjem množičnega dopusta, za to ni primeren. Zelo verjetno bo o tem govor spet na jesen, ko bodo sindikati in Confindustria najbrž že sklenili sporazum o šestmesečnem obračunavanju premične lestvice. V nasprotnem primeru bo vlada nujno morala spet posredovati. Krščanska demokracija je igrala prevzaprav na drugo karto: preverjanje v njenih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

POROČILO NATTE PRED CK KPI

RIM — Generalni tajnik KPI Natta ni včeraj pred centralnim komitejem in osrednjo nadzorno komisijo napovedal samo, da bo 17. kongres partije prihodnjo pomlad, temveč je v svojem uvodnem poročilu odgovoril na notranje kritike ter dal podroben prikaz italijanskih političnih in gospodarskih dogajanj ter v glavnih obrisih orisal sedanji mednarodni položaj.

Natta se je postavil odločno v bran demokratičnemu centralizmu kot zgodovinski dediščini, s katero se ne sme razmetavati. Zavrnil je torej trditve Napoleona Colajannija, da bi morala KPI premostiti to metodo in dopustiti, da bi tudi v partiji nastajale struje. Prav tako odločno je zavrnil kritike in negativne obračune komunistične politike v zadnjih letih. Ob tem je branil Berlinguerjevo vlogo in politiko, saj »ni časten« poskus »zanikati ali likvidirati tako veliko

bogastvo idej in dela«.

Generalni tajnik KPI ni torej presegal s preteklostjo, biti hoče njen idealni dedič, zato se je zavzel za nadaljevanje politike demokratične alternative, a je dopustil možnost vmesnih faz. Ni se torej odrekel Berlinguerjevi politiki, kot to zahtevajo nekateri v partijskih vrstah.

V svojem dolgem poročilu se je dotaknil tudi vlade in dejal, da je utrditev petstrankarske koalicije relativna, saj so ostali nerešeni vsi problemi, ki že leta tarejo italijansko družbo.

Natta ni torej spremenil dosedanjega kurza KPI, ostal je zvest Berlinguerju, zavrača kritike in predloge o spremembah v partiji. Danes in jutri se bodo še kresala mnenja, a prave premike lahko pričakujemo le v predkongresnih razpravah in seveda splošni, ko bodo na kongresu odločali o bodočnosti KPI.

Ob obletnici
v trž

Pomembna 20-letnica

BOGO SAMSA

Pred dvajsetimi leti je v noči med 22. in 23. julijem 1965 tržaški občinski svet izvolil slovenskega svetovalca PSI Dušana Hreščaka v tržaški občinski odbor. Takrat se je preosnoval tržaški občinski odbor leve sredine, v katerem so sodelovali socialisti, ki so zahtevali in izsilili vključitev slovenskega socialista v »sobo z gumbi«, kot so v takratnem razdobju slikovito nazivali odbore, v katerih se odloča.

Vključitev Slovenca v odbor je vzbudila divji srd vseh tržaških starih in novih fašistov in nacionalistov. Nalašč za to priliko se je v Trst vrnil stari Mussolinijev osebni prijatelj in skrajno nacionalistični novinar Rino Alessi, ki je v dnevniku »Il Piccolo« vodil ostro kampanjo proti vključitvi Hreščaka. Njemu se je pridružil takratni škof Santin, ki je v kampanji izredno aktivno sodeloval.

Stvari so se zaostrele, neofašisti in drugi nacionalisti so organizirali uspešne množične manifestacije po tržaških ulicah in do spopadov med neofašisti in policijo je prišlo celo okrog palače Diana sedeža tržaške federacije Krščanske demokracije.

Kampanja je dobila tudi izrazito u-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ogromna škoda na Goriškem in v Furlaniji

GORICA — Silovito neurje, ki je divjalo na Goriškem in v Furlaniji, v nedeljo zjutraj, je prizadelo veliko škodo gospodarskim in industrijskim obratom na Krmnskem, še večjo škodo pa so utrpeli kmetje v Brdih in v Furlaniji. Škodo šele ocenjujejo, vendarle so strokovnjaki prepričani, da gre v več milijard lir. Popolnoma uničeni so ponekod vinogradi. Tudi tako, da ne bo pridelka niti čez leto dni.

NA 3. STRANI

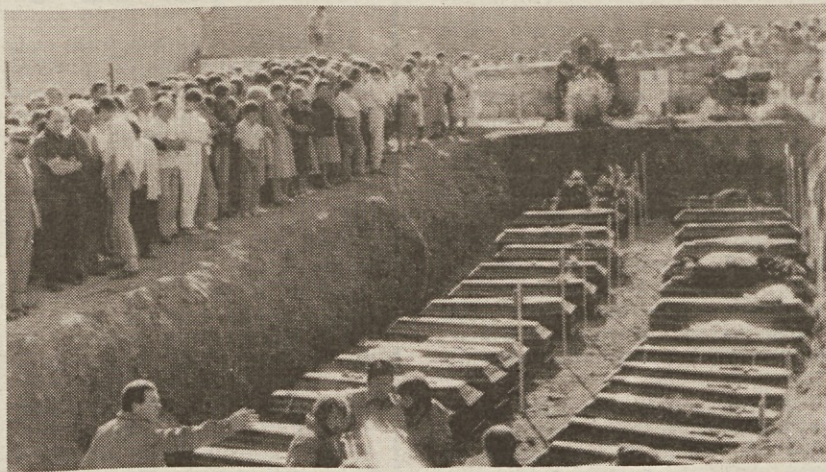
Delo za ladjedelnico

TRŽIČ — V tržiško ladjedelnico so se vrnili včeraj prvi delavci iz dopolnilne blagajne. Pričela so se namreč dela za izdelavo velike pomorske ploščadi MICOPERI, postopno, do prihodnje pomladi, se bo na delo vrnilo vseh 2 tisoč delavcev, ki so že več kot leto dni v dopolnilni blagajni. Ploščad morajo izdelati v 27 mesecih. Sindikati pa si prizadevajo, da bi ladjedelnica dobila nova naročila. Le tako bi se izognili ponovni krizi čez poldrugo leto.

NA 8. STRANI

Sodnik iz Trenta že podpisal petdeset sodnih obvestil

Zamberletti: Nesrečo v Dolini Stava je treba pripisati človekovim posegom

Na pokopališču v Teseru so včeraj v skupno grobnico položili kakih trideset krst

TESERO — Včeraj pozno popoldne so se ob svetlobi umirajočega sonca na pokopališču v Teseru poslednjič

poslovili od 33 vaščanov, ki so izgubili življenje v strahoviti petkovi nesreči. Na zadnji poti jih je pospremi-

la desettisočglava množica v kateri so bili poleg krajanov tudi številne delegacije, reševalci in sorodniki žrtev od vsepovsod. Danes bodo po vsej verjetnosti v skupno grobišče položili še drugih 36 žrtev iz Tesera, če bo njihovim sorodnikom in znancem uspelo ugotoviti njihovo istovetnost med strašno iznakaženimi trupli. Prav tako počasno je odvažanje posmrtnih ostančkov žrtev iz drugih krajev Italije.

Po podatkih ministrstva za civilno zaščito so do sinoči našli 199 trupel, ugotovili pa so istovetnost 147 žrtev. Glede števila pogrešanih še vedno ni točnih in dokončnih podatkov. Računajo, da jih je največ kakih 20, kar pomeni, da je smrtna žetev tragedije v Dolini Stava zahtevala okrog 220 človeških življenj. Na kraju nesreče še vedno kopljejo v reki blata, ki pa se je medtem že precej strdilo, vendar so gasilci, vojaki in druge reševalne skupine vse manj številni, kakor je tudi čedalje manjše njihovo upanje, da bodo vse žrtve lah-

ko deležne krščanskega in sploh človeškega pogreba.

Včeraj je o nesreči na Tridentinskem poročal v poslanski zbornici minister za civilno zaščito Giuseppe Zamberletti, medtem ko bo danes vlada odgovorila na interpelacije v senatu. Po uvodni besedi predsednice poslanske zbornice Jottijeve, ki je poleg sožalja in solidarnosti izrazila zahtevo, da se nemudoma zadosti pravici, je Zamberletti orisal domnevni potek nesreče in delo reševalcev, ki ga je koordiniralo njegovo ministrstvo. Po njegovem sta nasipa po vsej verjetnosti popustila zaradi vse večjega pritiska blata, ki se je izteklo v umetni jezeri ob čiščenju flouridove rude. Minister je poudaril, da nesreče ne gre pripisovati toliko naravnim silam, kolikor človekovim posegom in nemarnosti.

Medtem tridentinski državni pravdnik Francesco Simeoni nadaljuje sodno preiskavo. Doslej je poslal kakih 50 sodnih obvestil.

Doslej nadvse ugoden potek turistične sezone v SFRJ

BEograd — Začela se je polna turistična sezona in jugoslovanska letovišča so tako rekoč nabita. Ta teden bodo gostila kakšen milijon in 200 tisoč gostov, kar je zgornja meja namestitvenih možnosti. Tako je vsaj povedal sekretar Turistične zveze Jugoslavije Pera Djoković v pogovoru s tujimi in domačimi novinarji včeraj v Beogradu. Jadranska obala je podobna panju, saj se na plažah sonči več kot 850 tisoč ljudi. Zato iz turistične zveze priporočajo individualnim gostom, naj si vnaprej zagotovijo prostor, čeprav se bodo povsod trudili, da tudi tisti, ki se ne bodo vnaprej napovedali, ne bodo ostali brez strehe.

Na vprašanje, kako bodo najnovejše podražitve nekaterih živih vplivale na penzijske cene, je Pera Djo-

ković povedal, da se penzijske cene ne bodo spremenile, ker so bile vnaprejšnje objavljene. Ponekod se bodo morala podražiti izvenpenzijske storitve, vendar iz večine hotelsko-turističnih organizacij sporočajo, da jih ne nameravajo poviševati, še zlasti ne tam, kjer so si po starih cenah zagotovili dovolj zaloga. Pa tudi drugače višje cene ne bodo prizadele tujcev, saj se je kupna moč njihovega denarja povečala bolj kot so se povišale cene.

Letos pričakujejo v Jugoslaviji tudi zelo uspešno turistično jesen. Posezonski programi se dobro prodajajo, tako da bodo hoteli v znanih letoviških polni tudi septembra in oktobra. Dnevni penzion bo za tuje goste takrat v obmorskih hotelih od 40 do 60 zahodnonemških mark, v celinskih letoviških pa od 40 do 54 mark.

France Popit na proslavi dneva vstaje slovenskega naroda

Delavec naj upravlja s presežkom svojega dela

LJUBLJANA — Ob dnevu vstaje slovenskega naroda je bila včeraj v prostorih skupščine SRS osrednja republiška slovesnost. Delegacija Slovenije, ki so jo sestavljali France Popit, predsednik predsedstva Slovenije, Andrej Marinc, predsednik slovenskih komunistov in Bogo Gorjan, predsednik slovenskih borcev, je položila venec pred spomenik revolucije v Ljubljani.

Na slovesnosti v skupščini je govoril France Popit, nato pa je Bogo Gorjan podelil nagrade vstaje slovenskega naroda, posebna priznanja in plakete Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije. Nagradi vstaje slovenskega naroda so dobili Janez Kuhar za življenjsko delo, Petar S. Brajović za knjigo »Konačno oslobodjenje«, Emil Cesar za knjigo »Boj brez puške«, Velimir Kraševac za knjigo »Dolenjski puntarji« in Jože Vidic za knjigo »Krik v Dragi« in druga dela.

France Popit je v svojem slavnostnem govoru med drugim dejal: »Z ureditvijo samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov in političnega sistema moramo širiti možnosti, da delavski razred vsakega naroda svobodno odloča o svojem presežnem delu in upravlja

z družbeno reprodukcijo, upošteva družbeno naravo dohodka in načelo socialistične solidarnosti ter vzajemnosti med delavci, med narodi, republikami in pokrajinami. Tako bodo delavski razred in združeni delavci postajali nosilci nacionalnega interesa svojega naroda, odgovorni za njegovo usodo in skupno življenje v federativni samoupravni socialistični skupnosti. Gre za enotnost nacionalnega in razrednega.«

Popit je v nadaljevanju še dejal: »Marsikdaj se bomo težko sporazumeli in dogovorili, vendar ne smemo izgubljati živcev in izsiljevati s političnimi pritiski. Izkušnje kažejo, da so izsiljene odločitve velikokrat slab kompromis, ki perspektivno ne rešuje problemov. Ne nazadnje, ni nobena tragedija, če se o nečem ne bomo dogovorili, saj je v ustavi predviden postopek tudi za tak primer.«

Delegacija Slovenije, ki so jo sestavljali Vinko Hafner, predsednik slovenske skupščine, Franc Setinc, predsednik republiške konference SZDL Slovenije in Robert Černe, predsednik slovenske mladine, pa je včeraj položila cvetje na grob Josipa Broza Tita v Hiši cvetja v Beogradu. (dd)

● Pomembna 20-letnica

NADALJEVANJE S 1. STRANI

strahovalne tone, še zlasti je bil pod udarom sam Hreščak, kateremu so grozili pismeno in na drugačne načine.

Pa vendar se je vse zaključilo z njegovo izvolitvijo v tržaški občinski odbor, za kar so glasovali demokristjani, socialdemokrati in seveda socialisti, ki so v odboru sodelovali, pridružil se jim je znani antifasist dr. Pincherle, ki je izrecno želel pokazati svoje prepričanje, komunisti, ki so takrat zelo ostro nasprotovali levo - sredinskim koalicijam, pa so se v tem primeru vzdružili.

V takratnem Primorskem dnevniku smo zelo podrobno poročali o dogodkih in smo tudi v uvodniku podčrtali izreden pomen izvolitve, saj se je končalo dolgoletno razdobje diskriminacij, ko Slovenec samo zato, ker je bil pripadnik slovenskega naroda, ni smel biti na vodilnem upravnem mestu. Končala se je brutalna politika rasne diskriminacije in vzpostavila se so normalni demokratični odnosi. Podčrtali pa smo tudi, da s tem seveda še zdaleka niso uresničene osnovne zahteve po zaščiti manjšine, ki izhajajo iz italijanske demokratične ustave in mednarodnih obveznosti in da je to samo eden izmed primerov zaščite.

Takratna ostra šovinistična hajka spominja na sedanjo, ki jo prav tako vodi tržaški dnevnik »Il Piccolo« in v kateri so na podoben način združene vse tržaške stare in nove fašistične in nacionalistične sile. Pa vendar so nekatere važne razlike: Cerkev, škof in celotna cerkvena hierarhija so odločno prekinili s starimi nacionalističnimi usmeritvami in so na strani sožitja in sodelovanja. Neofašistom tokrat ni uspelo pripeljati na ulice množice ljudi, celo ob obisku senatne komisije in avdicijah v Trstu se je zbrala redka peščica, ki se je sramotno razšla kot polite kokoši. Po drugi strani pa vse stranke zaradi izsiljevanja nacionalistične Liste za Trst kolebajo in predvsem koleba večinska Krščanska demokracija, v kateri ni več tako odločnega in naprednega jedra, kot je bilo tisto, ki ga je vodil takratni tajnik stranke Botteri.

Za Trst torej pomeni teli 20 let po eni strani pozitivno spoznanje, da je v skladu z normalnim demokratičnim življenjem, če vodi neko važno mesto v izvršilni oblasti Slovenec, po drugi pa žal še vedno ostaja še kako živa stara nacionalistična in šovinistična miselnost, s katero se mora slovenska in italijanska demokratična javnost ostreje in bolj odločno spopasti.

BOGO SAMSA

● Sestanek koalicije

NADALJEVANJE S 1. STRANI

načrtih ne bi na noben način smelo okrepiti Craxija. Z zadnjimi dogodki pa bo na preverjanju treba govoriti o vseh najbolj zgočih vprašanjih, od zadolženosti države do javnih izdatkov in do nove gospodarske politike vlade. Obstajajo vsi pogoji, da se razprava zaplete in da pride do dramatičnega razpleta, v katerem ni izključena vladna kriza, kar bi po mnenju političnih opazovalcev v Rimu, privedlo do sestave druge Craxije vlade, ki bi najbrž trajala nadaljnji dve leti, morda celo do konca zakonodajne dobe.

Medtem se seveda nadaljujejo žolčne polemike o dogodkih, ki so privedli do »črnega petka«. Nekateri zelo potihotno šušljajo, da je glavni krivec zakladni minister Gorja, ki odgovarja za gospodarske izbire vlade. Zato naj bi Gorja odstopil in tako delno opral madež, ki trenutno leži na Gorji samem in na vladni splošni. Drugi pa so mnenja, da je krivda, v celoti na predsedniku ENI, socialistu Revigliu, ki mu pripisujejo špekulativne namene.

R. G.

Načelno strinjanje še ne zagotavlja skupnih konkretnih ukrepov

Zahodne vlade skušajo izoblikovati skupno strategijo proti mednarodnemu terorizmu

BRUSELJ, BONN — Zahod skuša izoblikovati skupno strategijo proti mednarodnemu terorizmu, ki v zadnjih mesecih nevarno dviga glavo. Včeraj se je v Bruslju pričel dvodnevni sestanek zunanjih ministrov EGS o tej problematiki, jutri in po jutrišnjem pa se bodo v Bonnu zbrali največji izvedenci za terorizem zahodnoevropskih držav, Združenih držav Amerike, Kanade in Japonske.

O potrebi izoblikovanja skupne strategije proti terorizmu, ki v zadnjih časih dobiva vse bolj izrazito mednarodne razsežnosti, so se zahodne vlade že večkrat izrekle, stvari pa se dokaj zapletejo, ko je treba načelne izjave prevesti v konkretne ukrepe. Razhajanja med njimi se pričenjajo že ob ameriskem predlogu, naj bi bojkotirali bejrutsko letališče, kjer so šiti pred nedavnim ugrabili ameriško letalo. Kot je včeraj pisal Washington Post, se s tem predlogom prav gotovo ne strinja Francija in Italija. Prva zato, ker jo vežejo do Libanona »posebni odnosi«, ki izvirajo iz njene nekdanje kolonialne prisotnosti v tej deželi, I-

talija pa zato, ker skuša po svojem sorazmerno uspelem posegu v okviru mednarodnih mirovnih sil v Libanonu z njim ohraniti čimboljše odnose.

Toda vprašanje sankcij, ki naj bi jih izvajali do bejrutskega letališča, ni edino, ob katerem se vlade Zahoda razhajajo. Dokaj podoben je s tega vidika primer Irana, ki ga je Washington vključil v seznam petih držav, iz katerih naj bi se širil mednarodni terorizem. Poleg številnih evropskih držav skuša tudi Japonska izboljšati svoje odnose z njim. V »črni listi«, ki jo je sestavila Reaganova administracija, je tudi Nikaragva in ni treba posebej poudarjati, da se s tem druge zahodne vlade kaj malo strinjajo.

Vse torej kaže, da bosta sestanka proti mednarodnemu terorizmu težko obrodila oprijemljive sadove. Med ukrepi, za katere bi se utegnili sporazumeti, sta po mnenju opazovalcev predvsem dva: poostreitev nadzora poletov, ki prihajajo iz »nevarnih območij«, in vnaprejšnje odklanjanje pogajanja s teroristi.

Zaradi vina z antifrizom avstrijski trgovci v ječi

DUNAJ, ŽELEZNO — Medtem ko so po Zvezni republiki Nemčiji umaknili iz prodaje avstrijsko, z dietilenglikolom »splemeniteno« vino še Francija, Velika Britanija in Poljska, se sodstvo na Dunaju ukvarja z nekaterimi vinskimi trgovci iz Gradišanske. Prve štiri so aretirali v soboto.

Roka pravice je kot prvega zgrabila Johanna Sautnerja, osemindesetletnega predsednika gradišanskega združenja za vinsko propagando. Iz njegovih kleti je namreč priteklo vino, v katerem so v Gradcu pretekli teden namerili življenju nevarno stopnjo glikola — kar 16 gramov v litru. Gre za tako imenovano »Eiswein«, sladko vino, ki se stiska iz že napol posušenega in zmrazjenega grozdja, podobno prošek.

Poleg Sautnerja so v soboto priprli še Josefa Tschida iz Apetlona, Siegfrida Tschida iz Pamhagena in Georga Steinerja iz Podersdorfa. Tožilstvo bo seveda iskalo »črne ovce«, ki so povzročile z vinskim škandalom avstrijskemu gospodarstvu neprecenljivo škodo še vnaprej, tistim štirim, ki so jih že prijeli pa grozijo zaporne kazni med enim in desetimi leti stro-

gega zavora. V vinorodnih krajih ob obali Neusiedlersee in povsod tam, kjer »raste« glikolovo vino, so gostilničarji, hotelirji in lastniki penzionov — gre namreč za visoko razvite turistične občine, obupani. Tako je Tschidov soimenjak, Michael Tschida, gostilničar iz Apetlona potožil, da gostje pri njem nočejo niti jesti več, da o pitju sploh ne govori. Josef Tschida »grešni kozel« je dobil pred vrata svojega podjetja milijon litrov vina prunjenega iz Nemčije. Kaj bo s tem vinom, za enkrat nihče ne ve. Vsekakor so po anketi v ZR Nemčiji našli celih 93 odstotkov ljudi, ki izjavljajo, da avstrijskega vina ne bodo več pili.

Celo avstrijski minister za kmetijstvo Guenter Haiden je posvaril prebivalstvo svoje dežele, naj se izogiba sladkim »predikatnim« vinom, najnovejša šala, ki je začela kot blisk krožiti po Avstriji pa pravi, da bo odslej sladka vina iz Gradišanske pil le še Reinhold Messner, da bi na kakšni od njegovih visokih tur na osemtisočake ne zmrazil. Dietilenglikol je namreč sredstvo, podobno antifrizu in obično veča stopnja sladkorja v vinu.

BARBARA GORIČAR

OPEC ponovno zaseda brez večjih izgledov

ŽENEVA — Le dva tedna po spodleteli izredni konferenci ministrov OPEC na Dunaju so se včeraj v Ženevi ponovno sestali ministri za nafto te organizacije. Po vsem sodeč ne bodo niti tokrat odpravili težav in disciplinirali svojih vrst. Na dnevnem redu so predvsem usklajevanja v cenah lahke in težke surove nafte. V bistvu pa bodo morali razpravljati o načinu, kako premostiti sedanjo krizo. OPEC ima le dve poti, ali znižanje cene, ali pa znižanje proizvodnje in s tem zmanjša ponudbo in ohrani sedanjo ceno. Manevrski prostor držav članic OPEC pa se je v zadnjih letih do skrajnosti zožil, saj krije trenutno OPEC le eno tretjino naftnih potreb. Nečlanice so že pocenile nafto, da bliskovito pada povpraševanje po nafti OPEC.

Saudska Arabija, ki je v teh letih še največ žrtvovala, da je ohranila vsaj navidezno enotnost OPEC, je že na Dunaju sklenila, da ne bo več pristajala na žrtve. Saudski minister za nafto Jamani se je obenem zavzel za znižanje cen, da bi postavili ne-

kak branik pred konkurenco nečlanic in nedopustnim ravnanjem raznih držav OPEC, ki nudijo izredne popuste in ugodnosti pri nakupih nafte, kar je že neke vrste pocenitev.

Poleg cene nafte pa OPEC pesti še vprašanje fiksnih kvot črpane nafte. Razne države, predvsem Irak in Nigerija, bi rade spremenile dosežani ključ. Zaradi lastnih finančnih in gospodarskih težav, bi rade izvažale več nafte. To pa pomeni, da bi se morale ostale članice delno odpovedati svojim določenim količinam, če nočejo povzročiti bliskovitega padca cen.

To vprašanje je tako zapleteno, da bodo o njem po vsem sodeč razpravljali šele jeseni. Po včerajšnjem prvem dnevu konference je bilo namreč jasno, da vsaka država ostaja pri svojem, da so možnosti za sporazum minimalne. Glede cen se je namreč OPEC razklat, del članic zagovarja pocenitev, del pa znižanje proizvodnje, ki pa bi jo morale prevzeti na svoja ramena in v škodo prav tiste države kot Saudska Arabija, ki zagovarjajo pocenitev.

Ker je družbeno nevaren in mafijec

Bivši župan KD Ciancimino obsojen na 4 leta konfinacije

PALERMO — Protimafijski oddelek palermškega sodišča je včeraj obsodil bivšega palermškega demokrščanskega župana Vita Ciancimino na štiriletno prisilno bivanje (konfinacijo) v Rotellu, mali občini v pokrajini Campobasso. Za sodnike je Ciancimino »družbeno nevaren človek« in »organsko vključen v mafijske kriminalne organizacije«. Še več, v razpravi so tudi navedli, da se mora svojemu političnemu vzponu zahvaliti predvsem mafiji in njenim zaveznikom. Obenem je palermsko sodstvo že začelo postopek o zaplembi ogromnega Cianciminovnega premoženja na podlagi zakona Rognoni - La Torre. Vsekakor pa so odredili, da bo moral plačati kot kavicjo ob svojem odhodu na prisilno bivanje 50 milijonov lir.

Trenutno pa bo bivši palermški župan še čakal na konfinacijo. Postopek o prisilnem bivanju so namreč sprožili preden so 3. novembra 1984 Ciancimino aretirali pod obtožbo pripadnosti mafijskim sku-

pinam, da je še vedno gost rimskega zavora Rebibbia.

Ciancimino se je kljub temu do zadnjega boril, da bi preprečil prisilno bivanje. Od sodnikov je zahteval, naj zaslišujejo razne demokrščanske veljake, kot zadnje pa je prekalil svoje odvetnike, v upanju, da bo vsaj formalno zakasnil razsodbo. S sklepom o prisilnem bivanju je namreč bivši demokrščanski župan tudi uradno proglašen za mafijca.

Kot veliko drugih se bi bržkone tudi Ciancimino izmuznil, če ne bi poleg mafijskih prijateljev preiskovalci odkrili v njegovem sefu v neki palermški banki kar 2 milijona kanadskih dolarjev sumljivega izvora. Ciancimino je torej sedaj končno mafijec, kljub temu, da niso o tem dvomili pred leti, ko je bil na višku svoje moči, niti palermski zidovi. Skenasi mafijski kolovodja Tommaso Buscetta je bil tisti človek, ki je sodstvo končno prepričal o resničnosti javne tajnosti, da je Ciancimino povezan z mafijo.

Čistka zajela tudi partijske kadre v čimkentski pokrajini

rekli, kako so izpolnili plan, velike naložbe v kmetijstvo pa v zadnjih štirih letih niso dale niti kopejke, čeprav je država v ta namen odmaknila skorajda milijardo rubljev.

Tako so na primer lansko leto knjigovodje v topilnici svinca v Čimkent-sku samo v enem četrtletju »pripisali« tri milijone rubljev, da bi zadovoljili svoje planske obveznosti, zatem pa zaposlenim izplačali še za 141 tisoč rubljev premij, da bi bilo proizvodno leto v vseh pogledih »uspešno zaključeno«. Nič kaj bolje ni bilo niti v drugih branšah, saj je zveza

sovhovoz, ki se ukvarja z živinorejo, uspela na ta način v zadnjih letih prekriti primanjkljaj v višini 4,8 milijona rubljev, gradbeniki pa samo v lanskem letu v višini 3,8 milijona rubljev.

Za vse to so menda na pokrajinskem partijskem komiteju dobro vedeli, vendar pa so mižali na obe očesi. Na zasedanju komiteja so zaradi tega republiški šefi zelo napadli tudi druge službe v pokrajini, češ da so povsem padle pod vpliv prvega sekretarja Asanbaja Askarova, ki je bil do sedaj celo član CK KP SZ,

in da se niso odzvale niti na odkrite »signale« iz nižjih partijskih organizacij, katerih člani so baje v zadnjih letih nekajkrat javno opozarjali na nepravilnosti, ki so se dogajale.

Novi partijski sekretar R. Mirzaševa, ki so ga pripeljali iz Pavlodarja, se je zaradi tega na zasedanju pokrajinskega komiteja posebej razgovoril o osebnosti Asanbaja Askarova, opozarjajoč pri tem, da je treba vse take ljudi čimprej zamenjati, kajti le na ta način naj bi bilo moč uresničiti politične in gospodarske naloge, ki si jih je zastavilo novo kre-

meljsko vodstvo. Askarov naj bi se namreč poleg vsega drugega na svojem položaju tudi materialno okoriščal in si dal na primer v planinah pred dvema letoma zgraditi veliko lovsko kočjo, ki jo je uporabljal izključno za sebe in svoje goste.

Sodeč po izjavah na plenumu, zaradi tega ni bilo baje nič čudnega, če so nastali položaj na veliko izkoriščali tudi njegovi najbližji sodelavci in če se je korupcija močno razpasla po vsej pokrajini. Tako so na primer v mnogih kolhozih in sovhovih najbolj zmožilo preprosto prepuščali kmetom, da so na njej za svoj račun gojili sadje in zelenjavo, nekje so si delili državna stanovanja, druge avtomobile itd. Zasedanje partijskega komiteja se je zato končalo z odločno zahtevo, da je treba takoj narediti konec s »samozadovoljstvom« v partijskih vrstah, »preveriti« vse kontrolne službe v pokrajini in vse tiste, ki so bili kakorkoli vpleteni v nepravilnosti, »ustrezno kaznovati«.

DANILO SLIVNIK

Neurje s točo je v nedeljo zjutraj divjalo v Krminu, Brdih in Gorici

Večmilijardna škoda na kmetijah in gospodarskih poslopijih

Ogromno gmočno škodo je povzročilo neurje, ki je v nedeljo, v prvih jutranjih urah, prizadelo precejšen del goriške pokrajine in sosednje območje v videmski pokrajini. Orkanski veter je ruval drevesa, odkrival strehe. Na precej širokem pasu, ki sega nekako od Borignana in Dolenja do zadnjih obronkov Brd je klestila tudi toča. Toča je padala na celotnem območju, Prevala, na Jazbinah, ponekod v Števerjanu, neurje pa je prizadelo tudi severni in severovzhodni predel Gorice.

V dobri pol uri je bil ponekod povsem uničen letošnji pridelek grozdja in sadja, močno so prizadete nekatere poljščine. Obseg škode v kmetijstvu bo mogoče vsaj približno oceniti šele čez kakšen dan, ko se bodo posledice naravne ujme pokazale

v pravi razsežnosti. Že zdaj pa je z gotovostjo mogoče reči, da je toča ponekod povsem uničila letošnji pridelek. Najbolj prizadeto območje je po dosedanjih ugotovitvah pri Subidi, na Plešivem, območje Prevala, zlasti v okolici Cegla, na Jazbinah, pa tudi območje v neposredni bližini industrijske cone v Krminu. Ledena zrna so oklestila tudi vinograde in sadovnjake na sosednjem jugoslovanskem območju.

Že včeraj so bili na delu strokovnjaki deželnega kmetijskega nadzorništva, kakor tudi tehniki zavarovalnih družb za ocenitev škode, ki se bo v vinogradih, zlasti tam, kjer je bilo največ toče, poznala še prihodnje leto. Na kmetijskih posevkih je največ škode na koruzi in soji in bodo morali kmetje nanovo preorati polja.

Neurje, ki se je razbesnelo okrog četrte ure zjutraj je povzročilo tudi veliko škodo na gospodarskih objektih, na električnih in telefonskih napeljavah; ogromna količina ledenih zrn in vode je ponekod povzročila manjše poplave, vse ceste na prizadetem področju pa so bile v nedeljo do popoldanskih ur težko prevozne zaradi ogromne količine blata, grušča, listja in vej na cestnišču. S posegom dežurnih enot gasilcev, podjetja SIP in ENEL se je stanje v nedeljo popoldne skoraj povsem normaliziralo.

Zaradi naravne ujme je seveda škoda največja v kmetijstvu, vendar so težke tudi posledice, zlasti zaradi orkanskega vetra in strel, tudi v drugih gospodarskih dejavnostih. Zračni vrtnec je odkril eno od dveh hal elektronske industrije Mipot v krmini-

ski industrijski coni, kjer so v nedeljo dopoldne uslužbenci s hitrim posegom skušali zavarovati pred nadaljnjo škodo stroje, opremo in material. Poleg neposredne škode na objektu in opremi, ki znaša nekaj sto milijonov, je treba računati še na posredno škodo zaradi ustavitve oziroma omejitve proizvodnje, saj v takih pogojih ne bodo mogli delati v prejšnjem obsegu. Zračni vrtnec je odkril del proizvodne hale tudi v sosednji tovarni Venica in Mocchiut ter povzročili tudi drugo škodo. Med neurjem je bil namreč tudi močan nali in voda, ki je vdirla skozi razkrito streho je seveda povzročila dodatno škodo, ki je posebej vidna zlasti v Mipotu. V Bračanu je strela zanetila požar v hiši Franca Scropija. Zgorelo je ostrešje in nekaj pohištva. Strela je poškodovala tudi

električno napeljavo v podjetju Lineaeffe v Bračanu. S hitrim posegom lastnika in kasneje gasilcev, je bilo mogoče škodo omejiti.

Neurje je prizadelo tudi Gorico, kjer so padala za oreh debela ledena zrna. Ulice so bile v jutranjih urah prekrte z vejami in listjem, ponekod pa so ovirala promet izravana oziroma prelomljena drevesa. Uslužbenci občinskega podjetja so delali precej ur, da so odpravili okvare na električnem omrežju, veliko dela so imeli gasilci.

Nedeljsko neurje s točo ponovno opozarja na nujnost čimprejšnjega pričetka delovanja skupnega italijansko-jugoslovanskega obrambnega sistema. Prav gotovo bi bilo mogoče v tem primeru škodo omejiti!

VLADO KLEMŠE

Uspeh melodij sonca in morja

PORTOROŽ — Vsaj polovica od 17 popevk letošnjega festivala Melodije morja in sonca, je bilo takih, da so jih obiskovalci — nad 2.000 se jih je minulo soboto zvečer zbralo v portoroškem Avditoriju — navdušeno sprejeli. Najbolj zveneča po oceni poslu-

šalcev v Avditoriju je bila popevka Dober dan, ki jo je doživel in živahno izvedel ansambl Bazar, ki je že lani navdušil s svojim nastopom. Avtor glasbe Dober dan je Danilo Kojančič, besedila pa Drago Mislej. Slednji je dobil tudi nagradno Pri-

morskih novic za najboljši tekst.

Sicer pa so po uspešnosti drugi za Bazarom člani ansambla Gu-Gu, ki so s popevko Riba smrdi pri glavi zasedli 2. mesto, dobili pa so tudi nagrado mariborske Harmonije za najboljši scenski nastop. Po ocenji občinstva si je 3. mesto prislužila melodija Velika ljubezen (Un grande amore), ki jo je v italijanskem jeziku odpela Rosanna Rožič - Brajko. Za najboljši aranžma je Društvo slovenskih skladateljev podelilo nagrado Aleksandru Vešku, Radio Koper pa je prispeval nagrado za najboljšega debitanta na festivalu. To nagrado si si s simpatičnim nastopom pridobili člani ansambla Džoker iz Celja.

Tržaški ansambl Top pa si je za najbolj nor nastop prislužil nagrado ljubljanskega studia Packa. Dobili so grafiko.

Letošnji festival Melodij morja in sonca je uspel tako po glasbeni plati (mimogrede: kasete z vsemi melodijami je že v prodaji) kot organizacijski. Edino kar lahko organizatorjem štejemo za slabo je, da je bil čas, ko so gledalci oziroma poslušalci izbirali najboljše, slabo zapolnjen z dodatnim programom, pa je bilo čakanje na rezultate predolgo (časno), čeprav so ga medtem skušali skrajšati oziroma popestrit z nastopom dveh plesnih skupin ter delom viteških bojevnikov skupine Regius, ki sicer nastopa v samostanu nad Sečoveljami.

Grča

Predstavitev knjige o boju napredne mladine v Istri

KOPER — Včeraj, na dan vstaje slovenskega naroda, je bila v koprski knjižnici »Srečka Vilharja« predstavitev knjige »Napredna mladina slovenske Istre 1919-1947«. Knjigo sta izdala Obalnokraški medobčinski svet in ZZB NOV iz Kopra.

Prisotnim je knjigo predstavil član uredniškega odbora prof. Salvator Žitko. Najprej je dejal, da gre za zbornik, pri katerem je sodelovalo 18 avtorjev. Zbornik govori o delovanju mladine v Slovenski Istri v obdobju, ki zajema čas med dvema vojnama in nato NOB. Spominski članki, študije in razprave govorijo o delovanju mladine v Istri, ki se je borila za svobodo in proti nacifašizmu. Kot je govornik poudaril, gre za izjemno delo, ki osvetljuje nenavadno močan protifašistični odpor istrske mladine, ki je dosegel svoj vrh v NOB. V tem smislu je knjiga »dopolnilo« dela »Slovenska Istra v boju za svobodo«. Dopolnilo pa v kolikor posveča pozornost prav mladini, ki je bila in postala stebel oborožene vstaje. Naše bralce bo prav gotovo zanimalo, da je precejšen del knjige posvečen tudi področju Doline, se pravi dela Istre, ki je danes pod Italijo.

Delo za zbornik je trajalo pet let, obrodilo pa je knjigo, ki je izjemnega pomena. Prav ta pomen knjige so poudarili diskutanti, ki so povzeli besedo po uvodnem nagovoru.

Oglasili so se bivši borci in sodelavci knjige kot na primer Mario Abram, Branko Babič in drugi. Vsi so poudarili, da knjiga pravično ovrednoti dopolnilsko gibanje v Slovenski Istri. Gibanje, ki ga v bistvu nismo popolnoma poznali, čeprav je imelo globoke korenine in zajemalo velik del mladine pa ne samo mladine. (am)

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

57.

»Kaj naj ti povem o njem?« je dejal nedoločno. »Saj ne vem prav ničesar. Prav tako je lahko pošten človek kakor največji razbojnik. Nihče ne ve o njem, ne da bi kradel ne da bi bil koga ubil ne da bi počel kaj drugega, kar ni prav. Če kaj takega počne, počne v svetu, za kar mi ne moremo vedeti. Tu pa živi kot najbolj pošten človek in ljudje ga imajo radi. Kamor pride, ga sprejmejo in če je treba, ga tudi skrijejo. Kadar se je pojavil tu, so ga žandarji za nekaj dni prišli iskat; in čudim se, da ga zdaj še niso izvolali. Toda ali misliš, da so ga ujeli? Vedno jim pred nosom uide. Kakor bi se pogreznil v zemljo, ga ni več. Zaradi te njegove spretnosti so me že dvakrat odvedli k sebi na postajo in toliko, da sem odnesel zdravo kožo. Zabičali pa so mi, naj ga takoj prijavim, ko pride spet. Toda rad bi vedel, kako naj to storim? Ali misliš, da bi ga ujeli? In če bi ga ujeli, kako naj si operem in pomirim vest, ko ne vemo o njem razen dobrega nič slabega? Če jim je toliko do njega, naj ga sami lovijo.«

To je bilo za Ivana premalo.

»Pa vam niso žandarji nikdar povedali, zakaj ga lovijo?«

»Saj najbrž sami ne vedo, zakaj ga zasledujejo. Dobijo pač sporočilo, da je tu in naj ga ujamejo. To je vse. Nikdar se ni še zgodilo, da bi bil napravljen komu kaj zlega, pač pa veliko dobrega. Ljudje tu okoli dobivajo denar od njega; otroci dobivajo denar, prav tako ženske in moški; v vasi ima svoje ljudi in vse se mi tako dozdeva, da jih ima najbrž celo med žandarji, ki mu pošljejo glas, preden ga gredo lovit. Ker ne morem si namreč misliti, kako da ga nikdar ne morejo ujeti.«

Ivan je kimal. Odločiti se ni mogel. Odločil pa se je, da bo na ženo pazil in da ji bo naposled stopil na vrat in jo potegnil iz tega vrtinca, kamor jo čedalje močneje zanaša. Zato ga nekaj večerov ni bilo h Koštrčevim. Toda pri tem se mu je čudno zdelo, da Marta zategadelj nič ne tarna niti ne sitnari, temveč mu je nasprotno nekoč naravnost rekla:

»Prav je, da ne greva tja. Bojim se tega razbojnika.«

Kako naj bi bil Ivan vedel, ali prihaja to iz srca ali pa je samo spretno skrivanje prave resnice! Kaj mar ni vsak dan tisoč prilik, da se srečata, da si rečeta kako besedo? Kaj ni celo prilike, da pride ta skupaj?

Spreletelo ga je pri misli, da je tudi poslednje mogoče.

Nekaj mučnega je leglo nanj in vedel je, da se bo zdaj vse preveč usodno zavozlalo.

Življenje v hiši se ni bogve kaj spremenilo. Saj se tudi ni moglo. Ena sama sprememba je bila, da

so namreč mnogo bolje živeli, kar je bil tu Peter Koštrca, da je postalo nekoliko živahneje. Toda Peter se je po prvih dneh sam predal tej prijetni samoti, naročal vedno znova Katici, naj mu igra in je s cigareto v ustih sede poslušal, kakor bi sanjal. Potem se je včasih odpravil kam ven. Morda je šel gledat ta čudovito mirni in samotni svet, ki je sredi njega stala Koštrčeva hiša, morda je stopil do Mure, ki je bila še vedno zamrzla, so jate rac zletele s krikom, če se je kdo prikazal in kjer so se vzdignile tudi čaplje in letele v druge jarke. Ali pa je blodil po velikih prostranih gozdovih, kjer se je vejevje šibilo pod ivjem in zastiral pogled, kakor bi bilo listnato. Tam so bile srne, ki so postale mnogo bolj domače, kar je bilo mrzlo in ki so poslednje čase spet prihajale do Koštrčeve hiše, kjer jim je stari Koštrca nastavljal seno.

Zdelo se je, da Petra prav nikamor ne vleče. Ta samota mu je nadvse ugajala, kakor mu je ugajala tudi Katičina pesem. Njegova radodarnost do Katicice se je še stopnjevala, dobivala je lepa darila za svojo pesem.

Radodaren pa je bil tudi do vseh drugih. Tako je mamico vso oblekel in ji kupil vse potrebno za smrt, ker si je tako želela, da bi jo imeli v kaj obleči. Za to darilo mu je bila nadvse hvaležna in odpuštila mu je njegovo potepuštvo in vse, kar je bilo v zvezi z njim. Prav tako je oblekel dedka. Kupil mu je zimsko obleko in toplo kratko suknjo s krznem ovratnikom.

**AZETA
SPORT**

Ulica Parini 5
(Largo Anconetta)
TRŽIČ
Telef. 0481/45735

OD DANES, 23. JULIJA, DO 27. AVGUSTA

RAZPRODAJA

vseh poletnih in zimskih artiklov

POPUSTI do 80%

FILA - CERRUTTI 1881 - MAGGIA - SAMAS
PUHOVKE CIESSE - PUMA - LOTTO - K 2 -
BLIZZARD - TYROLIA - SALOMON - INVICTA
- LANGE - NIKE - KOFLACH

Obv. občini 19. 7. 85

V Križu, na Proseku in na Kontovelu

Veliko pričakovanje za nove urbanistične načrte

Tržaški občinski svet je na zadnji seji pred poletnim premorom, kot smo že obširno poročali, soglasno odobril podrobne urbanistične načrte za Križ, Prosek in Kontovel, ki sta jih po nalogu uprave izdelala arhitekta Kokorovec in Ruggiero. S tem je občinski svet izpolnil obvezo splošnega občinskega regulacijskega načrta iz leta 1969, kar pomeni, da so morali prebivalci zahodnega Krasa čakati kar 16 let na urbanistični normativ, ki bi po eni strani zaustavil razpadanje zgodovinskih jeder teh treh vasi, po drugi pa nudil pogoje domačemu prebivalstvu (zlasti mladim), da si uredijo ali zgradijo dom v domačem okolju. Postopek za odobritev teh načrtov je sprva stekel zelo počasi dolga leta (tam do leta 1980) pa je povsem zastal zaradi politične volje vodilnih občinskih strank (v prvi vrsti KD in kasneje tudi melonarjev), ki so morale nato pod odločnim pritiskom zahodnokraškega rajonskega sveta poveriti Kokorovcu in Ruggieru nalogo za izdelavo planov. Tudi nato je prišlo do nekaterih zamud in do trenj s Križani, Prosečani in Kontovelci, ki so se ob podpori rajonskega sveta uprli zlasti uvedbi tako imenovanih obveznih zazidljivih površin (compartmenti edificatori), ki bi lahko v določenem času celo privedle do razlastitev zasebnih zemljišč. Za zadnjo neprijetno

presenečenje pa je konec lanskega leta poskrbela še Krajevna zdravstvena enota, ki je zavrnila osnutke načrtov z utemeljitvijo, da ne ustrezajo higienskimi zakonskim predpisom, ker ne predvidevajo greznicega omrežja. Po trnovi poti, ki je marsikateremu domačinu že vtila prepričanje, da s temi načrti ne bo nikoli nič, je občinski svet prejšnji ponedeljek vendarle izpolnil svojo dolžnost. Kljub formalnemu sklepu občinske skupščine pa načrti niso še bili razobešeni na uradni oglasni deski tržaške občine (Ul. Malcanton 1), ker, kot so nam večkrat povedali odgovorni na urbanističnem oddelku, uprava čaka na dokončno odobritev sklepa, za katero je po zakonu pristojen pokrajinski nadzorni odbor. Do takrat načrtov ni mogoče oceniti, ker enostavno niso še javni in torej niso še na ogled nikomur, baje tudi ne samim občinskim svetovalcem.

Za vsebino načrtov vlada v Križu, na Proseku in na Kontovelu upravičeno zelo veliko zanimanje. Nekateri domačini so se že obrnili na občinsko upravo, na sedež zahodnokraškega rajonskega sveta in tudi na naše uredništvo, da bi zvedeli, kje si lahko te plane ogledajo, mnogi pa že sprašujejo, do kdaj lahko vložijo morebitne pritožbe in prizive. Podrobnosti načrti niso še na ogled na občinski

oglasni deski in torej niso še javni. Funkcionarji urbanističnega oddelka so nam zagotovili, da bo uprava takoj po sklepu pokrajinskega nadzornega odbora objavila v dnevnem časopisu oglas z vsemi potrebnimi informacijami in navodili; ter tudi s točnim časovnim rokom za predložitev prizivov in pripomb. Načrti morajo biti po zakonu javno na ogled dvajset dni, občani pa imajo nato še drugih dvajset dni časa za vložitev pripomb, kar dejansko pomeni, da imajo vsega

skupaj na razpolago štirideset dni. Na občini računajo, da bo nadzorni odbor dokončno odobril te načrte predvidoma konec avgusta. Vsekakor dobro in zelo koristno bi bilo, da bi bili načrti na ogled tudi na sedežu rajonskega sveta na Proseku, ki je najboljše dosegljiv za prebivalce Križa, Proseka in Kontovela. (st)

Na sliki: Bo z novim urbanističnim načrtom stara kontovelska vas vendarle lahko zaživila?

Prispevki pokrajine slovenskim šolam

Tržaški pokrajinski svet je na zadnji seji ob nasprotovanju MSI in ob vzdržanju komunistov odobril sklep o porazdelitvi finančnih sredstev slovenskim šolam na podlagi deželnega zakona št. 10. Prispevki so takole porazdeljeni: opensko didaktično ravnanje (960 tisoč lir), šentjakobsko d. r. (870 tisoč), nabrežinsko d. r. (1 milijon), sr. š. Gregorčič (670 tisoč), sr. š. Erjavce (335 tisoč), sr. š. Gruden, Ciril-Metod, Cankar in Levstik po en milijon, zavodj. Stefan in Zois in Prešeren (en milijon in sto tisoč) ter učiteljske Slomšek (en milijon 240 tisoč). Pokrajina je pristojna samo za razdelitev denarja, medtem ko je predložila za prispevke izdelala posebna komisija za slovenske šole.

Komunisti so se vzdržali in obtožili pokrajinski odbor, da je spregledal člen omenjenega deželnega zakona, ki izrecno govori o finančnih sredstvih za pospeševanje stikov med italijanskimi in slovenskimi šolami. Svetovalec Spadaro pa je tudi protestiral pri odborniku za šolstvo Poillucciju, ker uprava ni sprejela prošnje po pomoči, ki jo je naslovil Dijaški dom.

● Tržaški pokrajinski svet se bo sestel v četrtek, 25. julija, ob 18.30. Na dnevnem redu ima samo upravne zadeve. Skoraj gotovo bo to zadnje zasedanje pred počitnicami.

Pozitiven obračun prometa v pristanišču

Autonoma ustanova za tržaško pristanišče je v svoji tiskovni noti pozitivno ocenila potek prometa v tržaškem pristanišču v prvi polovici letošnjega leta. Celotni promet v obdobju januar - junij je namreč znašal skoraj 14 milijonov ton, kar pomeni 16 odstotkov več kot v istem obdobju lanskega leta. Levji delež pri tem porastu je imel predvsem surovi petrolej,

ki so ga po Čezalpskem naftovodu dobavili za en milijon ton več kot v prvem šestmesečju lanskega leta. Gre za važno spremembo trenda — menijo v pristaniški ustanovi — ki ima važne gospodarske posledice za celotno tržaško pomorsko gospodarstvo.

Blagovni promet v trgovskem pristanišču je bil seveda veliko manj zadovoljiv, saj so z 2.464.000 tonami v prvi polovici 1985 zabeležili čisto izgubo 41 tisočih ton blaga v primerjavi z lanskim letom. Do tega nazadovanja je prišlo predvsem zaradi zastojanja prometa žitaric in skrčenja avstrijskega izvoza lesa na Bližnji in Daljni vzhod. Na vseh drugih področjih trgovskega pristanišča pa je bil promet zadovoljiv z znatnimi porasti na področju celuloze, izdelkov deželne železarske industrije in železnih odpadkov.

Specializiran promet pa še dalje raste: promet s kontejnerji je znašal v prvi polovici letošnjega leta skoraj 45 tisoč enot TEU, kar pomeni enajst odstotkov več kot lani, porast pa znaša kar 16 odstotkov, če vzamemo v poštev blago prevažano s kontejnerji. To med drugim pomeni, kot poudarja nota pristaniške ustanove, da so boljše izkoristili prostor v kontejnerjih. In končno še porast prometa z ladjami Ro-Ro, ki je znašal čistih pet odstotkov v primerjavi s prvo polovico 1984.

Pojoca je noč drevi v Mavhinjah

Morda so punk — kdo ve? Niso pa slabi ljudje, čeprav se mame ustrašijo, ko slišijo jih kje... To, kar vam bodo zapeli, ni izmišljotina, to, kar vam bodo zapeli, je mladost! Tudi vi zaploskajte z njimi in naj žalost k vragu gre!

To je nekaj prirejenih verzov, ki se pojavljajo v fantaziji POJOČA JE NOČ. Istočasno želi biti tudi vabilo na prireditev, ki bo drevi ob 21.15 gost devinsko-nabrežinske občine na mavhinjskem trgu (ali jutri, če bo grdo vreme).

Nedeljsko neurje samo delno preprečilo izvedbo gasilskega praznika v Boljuncu

Žal so seveda morale odpasti gasilske vaje

Nevihta, ki je v noči od sobote na nedeljo divjala pri nas, je pustila svoje sledove tudi gasilcem iz dolinske občine. Niso se sicer znašli pred običajnim posegom, kljub temu pa so se morali krepko potruditi, da so rešili

vse, kar je bilo postavljenega na prostoru okrog občinskega gledališča F. Prešeren v Boljuncu. V najhujšem vetru so bili kioski na varnem in mize pospravljene.

Prav zaradi tega nepridiprava so

morali organizatorji prenesti ves kulturni program Gasilskega praznika. Nemogoče bi bilo izvajati gasilske vaje v takih vremenskih razmerah, zato so otvoritveni govor, podeljevanje priznanj, sprejem gostov in izmenjave misli potekali v dvorani gledališča samega. V foyerju pa je še vedno bila razstava stare in nove gasilske opreme, s čeladami, uniformami, orodjem, miniaturnimi vozili in starim radijskim sprejemnikom. Pred gledališčem pa sta razstavo dopolnjevala dva gasilska vozova iz prejšnjega stoletja.

Okoli 17. ure se je na prostoru okoli gledališča začelo zbirati nekaj ljudi. Vreme ni bilo več tako zelo mrzlo. Sonce je skoraj kukalo izpod oblakov. Zbrani so bili gasilci iz treh držav. Poleg že običajnih gostov, poklicnih gasilcev iz Trsta in prostovoljcev iz Hrvatina, so bili letos k sodelovanju in prijateljstvu povabljeni še slovenski gasilci iz Železne Kaple. Ko se je svečanost začela, je morje uniform skoraj napolnilo dvorano s temno plavo in sivkasto zeleno barvo. Zbralo se je tudi precejšnje število ljudi. Med temi nekateri od povabljenec, poveljnik tržaških gasilcev inž. Lagalla, načelnik gasilskih društev iz Trsta, Hrvatina in Železne Kaple, Augusto Doria, ki je posodil in sam naredil gasilske modele na razstavi, predsednik Združenja krvodajalcev Ennio Furlani, župan dolinske občine Edvin Svab in predstavniki občinske uprave.

Najprej je spregovoril načelnik Zdrženja prostovoljnih gasilcev BREG Igor Petaros. Pozdravil je prisotne, poudaril pomen gasilske službe, boja prostovoljcev proti skupnemu sovražniku. Prav v tem boju pade vsaka ovira, ne postavljamo si več narodnostnih in jezikovnih pregrad. V tem je tudi pomen nedeljskega srečanja med gasilci iz različnih držav. Izrazil je sočustvovanje z družinami žrtve tridinske tragedije in za to predlagal tudi enominutni molk. Vsebinska tega otvoritvenega govora je bila nato prevedena še v italijanščino in nemščino. V imenu GD Hrvatini je pozdravil častni poveljnik Jože Volmut, ki je izrazil veliko zadovoljstva za gojenje medsebojnega gasilskega sodelovanja in voljo do razvijanja skupnega dela in izmenjave tudi in predvsem med družbi od onkraj meja. Ob priliki je tudi povabil dolinske gasilce in slovenske gasilce iz Železne Kaple na uradno proslavo 30-letnice GD Hrvatini. Na koncu je izrazil svoje zadovoljstvo nad aktivnostjo in požrtvovalnostjo dolinskih gasilcev še poveljnik tržaških gasilcev inž. Lagalla. Sledilo je podeljevanje spominskih plaket in priznanj, ki je kratko svečanost zaključilo.

Na sliki: pozdrav Igorja Petarosa na nedeljskem gasilskem prazniku v Boljuncu.

● Zaradi radikalnega čiščenja bo jutri med 13. in 17. uro prepovedano parkiranje v Ul. della Sorgente, delle Erbetate, Maiolica, San Maurizio in Fondaria.

Obisk v živalskem centru ASTAD na Opčinah

Pogine naj pes - žalostna poletna uspešnica

»Bilo je nekoč sredi zime«, je začetek edinstvene pasje zgodbe čisto krvnega volčjaka Arianne, ki ga je v najhujšem mrazu nekdo »pozabil« na tržaškem Krasu. Psica, ki je hiralala od mraza in podhranjenosti, se je potikala ob obvoznici, dokler je ni pobral avtomobilist dobrega srca. Avtomobilist je nato odložil ta živi pasji okostnjak dobesedno v naročje gospe Mariane Benussi dolgoletne prostovoljke centra za zapuščene živali ASTAD na Opčinah. Kmalu bomo lahko tej pasji zgodbi pripisali besedico »konec«, na dom jo bo nam-

reč vzela gospa Benussi, ki se trudi, da bi volčjaka ponovno privadila hoje po mestu. Benussijeva namreč stanuje v strogem centru in se boji morebitnega negativnega vpliva mestnega hrupa na še rahle živce psice Arianne.

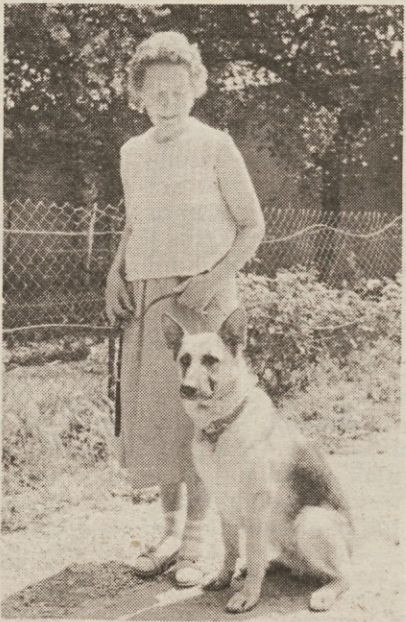
To je le ena izmed živalskih zgodb, ki vam jih lahko priporočajo gospa Benussi in njeni najožji sodelavki Ginevra Artusi in Ingrid Signore. Trenutno, torej pred najbolj kritičnim obdobjem letovišarske sezone, bi nam lahko povedale približno 180 pasjih in 320 mačjih zgodb,

toliko je namreč stalnih gostov v ASTAD. Število seveda niha, tu pa tam se kak posameznik poda v reševalno akcijo in vzame domov psa ali mucko, vendar je še vedno vse preveč zapuščenih živali. Posebno v prvih dneh vročega poletja postaja ta situacija zaskrbljujoča. Marsikateri letovišar rešuje svoje probleme z domačimi živalmi tako, da jih vrže v občestni jarek. Frazi »Pogine naj pes« lahko v tem primeru še »Pogine naj mačka, hrček, morski prašiček, celo zlati ribici, ne bodo prizanesli. Živali, ki jih na tak način spustijo na svobodo, v glavnem ne bodo preživele. Ko jih že ne bodo povozili, se bodo pustile umreti. »Celo mačke, o katerih pravijo, da so najbolj avtonomne živali, in da jim gospodar pomeni le vir hrane, se v popolni in nenadni svobodi ne znajdejo«, nam je žalostno povedala gospa Benussi, ko smo jo vprašali, od kod toliko mačk v ASTAD. »Od vseh 320 mačk jih je le malo živele v stanovanju, skoraj vse prihajajo iz tržaškega Starega mesta. Čez malo časa bodo polovili tudi ves mačji narod bolnice pri Magdalen. Bolnico bodo zaprli in mačke bi ostale brez hrane.

Lažje si je zapomniti pasje zgodbe, ker je v ASTAD razmeroma malo psov in ker so nekateri stalni gosti centra že celo desetletje. »Pse težje oddajamo«, nam je izjavila gospa Benussi, »ker ljudje radi jemljejo mladega psička in se izogibajo starejšim psov«. Benussijeva in njena sodelavka se sprehajata v gozdičku,

ki je posejan s pasjimi uticami. Psi lajajo, šest ali sedem najrazličnejših križancev jima sledijo ob vsakem koraku, bliža se ura opoldanske obroka. Življenje v ASTAD se odvija kot običajno. Neka gospa prinese zaboj s štirimi komaj rojenimi muckami, ki jih je mati zapustila. Ena je že mrtva, število mačjih gostov se je dvignilo na 323!

Eva Fornazarič

Gospa Benussi s psico Arianno (Foto Ferrari)

Pogled na mačke goste živalskega centra na Opčinah (Foto Ferrari)

Devalvacija lire naj bi ugodno vplivala na rast poslovanja po avtonomnih računih

Devalvacija lire v odnosu do evropske denarne enote ECU v teh dneh odmeva tudi v tržaških bančnih in poslovnih krogih, saj marsikdo ugi- ba, kako bo vplivala na osiromašene vzgibe krajevnega gospodarstva ali pa na naše osebne žepke. Prednosti, ki jih tak vladni ukrep prinaša državnemu gospodarstvu, se bodo seveda odrazile tudi na nekaterih sektorjih tržaškega gospodarskega dogajanja, dolgoročneja predvidevanja pa po prvih vtisih niso najbolj rožnata.

V pogovoru z direktorjem Tržaške kreditne banke Vitom Svetino nas je najprej zanimala splošna ocena tega monetarnega ukrepa, ki za bančne kroge nikakor ni bil presenečenje. »Ukrep bo imel nedvomno blagodejni vpliv na italijansko gospodarstvo, če upoštevamo 14 tisoč milijard lir nakopičenega državnega primanjkljaja in zastoje, do katerih je prišlo v izvozu italijanskega blaga, zlasti na tržišče ZDA. Italijansko blago se bo v tujini pocenilo, kar bo dalo novega zagona zunanji trgovini in bo ugodno vplivalo na uravnovešanje zunanjetrgovinske bilance. Srednje-ročno pa je sicer moč pričakovati vpliv devalvacije tudi na notranje tržne cene, ki bodo silile kvišku. Nemudoma se bodo namreč podražili vsi uvoženi predmeti, kot so avtomobili, pa tudi italijanski izdelki, ki so vezani na uvoz surovin ali reprodukcijskih materialov. To bo seveda neugodno vplivalo na življenjske stroške, ki se bodo povišali, če država ne bo posegla po ukrepih, s katerimi bo omejila dvig notranje porabe in cen. Ukrep torej sam po sebi ne bo mogel rešiti problemov italijanskega gospodarstva, če ga ne bodo spremljale ustrezne in načrtne sistemske rešitve,« je dejal Vito Svetina.

Na vprašanje, kako se bodo nove monetarne razmere odrazile na našem območju, je sogovornik izrazil pričakovanje, da bo devalvacija povzročila povečanje zanimanja za poslovanje po avtonomnih računih, ki so v prvih šestih mesecih letos zabeležili več kot 30-odstotni padec obsega z ozirom na lansko leto. Pričakovati je zato, da bo ukrep spodbudil to poslovanje, za katero je obračunska enota lira, v smislu, da bodo italijanski proizvajalci več izvažali in jugoslovanski raje kupovali

zaradi ugodnejših cen. Še več, tukajšnji gospodarski krogi tudi menijo, da se bodo jugoslovanski kupci, ki kupujejo blago v Zvezni republiki Nemčiji, raje preusmerili na italijanske dobavitelje, katerih blago se je z devalvacijo lire pocenilo za 6 do 8 odstotkov. Položaj pa bo ugodnejši tudi za Jugoslavijo, saj bo postal tudi njen izvoz zanimivejši za Italijane, kajti obračunska enota je vselej lira.

Tečaj lire je bil sicer spremenjen le v odnosu do drugih valut držav članic Evropske gospodarske skupnosti, a nas je vseeno zanimalo, če se bo ukrep kakorkoli odrazil tudi na vrednost dinarja na tržaškem tržišču. Svetina nam je dejal, da takojšnje- ga vpliva ne bo, lahko pa se bo valutarno razmerje spremenilo kasneje, saj vplivajo nanj različni dejavniki in se ti vplivi med seboj prepletajo. Na dinar namreč ta trenutek najbolj vpliva povpraševanje na avstrijskem in zahodnonemškem tržišču, za katero je dobavitelj Trst, in ki preprečuje, da bi jugoslovanska plačilna enota zdrknila navzdol po lestvici svojega drsečega tečaja. Prav zato

je tudi razmerje z liro ugodnejše, kot bi bilo brez omenjenega »turi- stičnega« povpraševanja. Jugoslovanska denarna enota pa se sicer obračunava na osnovi vrednosti šilinga, marke in švicarskega franka, zato ni občutila nobene ugodnosti od devalvacije lire; ugodno je namreč že to — nam je dejal naš sogovornik — da je zaradi povpraševanja dinar obdržal svojo raven. Ko pa bo to povpraševanje ponehalo, bodo nastopili drugi mehanizmi, ki pogojujejo tečaj dinarja na tržaškem tržišču, tako da bo devalvacija lire le v teoriji rahlo zavrla njegovo drsenje navzdol.

Za kliente naših bank, ki imajo take ali drugačne vsote svojih prihrankov na hranilnih knjižicah ali tekočih računih smo povprašali, kaj jim lahko devalvacija prinese. »Prav nič se ne bo spremenilo,« nam je zagotovil Svetina in dodal, »da je na vse notranje spremembe potrebno počakati in predvsem pozorno spremljati ukrepe, ki jih bo vlada sprejela po tem zadnjem drastičnem monetarnem koraku.«

V. B.

Tržaški prefekt De Felice na obisku pri zgoniških občinskih upraviteljih

J. Gerbec, Cuffaro in Poli pri nekaterih predstavnikih gospodarskih kategorij

Izmenjava mnenj o problemih tržaškega gospodarstva

V preteklih dneh so se zastopniki tržaške federacije KPI srečali s predstavniki gospodarskih kategorij in z vodilnimi pri nekaterih podjetjih v pokrajini.

Poslanec Cuffaro in tajnik federacije Poli sta se pogovarjala z inž. Pierluigijem Braccardijem, ki je pred kratkim prevzel mesto direktorja škedenjske železarne Terni. Sogovorniki so izmenjali poglede na prihodnost tega obrata v luči parlamentarne razprave o zakonu o majhnih livarnah in z ozirom na grožnjo, ki jo v teoriji predstavlja možna sporazuma med državno družbo Finsider in zasebnimi podjetji.

Poslanec Cuffaro se je nato sestal z novim predsednikom družbe Fincantieri inž. Enricom Bocchinijem, s katerim se je pogovarjal o problemih italijanskega ladjedelništva. Komunistični poslanec se je posebej ustavil pri problemu ladjedelnice Sv. Marka, za katero je dejal, da bo za Trst pomenila konkretni preizkusni kamen o veljavnosti vloge tržaške direktije družbe Fincantieri. Izrazil je zadovoljstvo nad uspešno mislijo, ki jo je v Sovjetski zvezi opravil pooblaščen upravitelj Antonini in ki naj bi potrdila vlogo ladjedelnice pri popravilu in preobrazbi ladjevja v tej državi. Cuffaro je tudi poudaril

nujnost novih naročil za tržaško ladjedelnico in ponovno uporabo vseh proizvodnih zmogljivosti, ki naj prepreči nazadovanje proizvodnje na raven storitev za druge ladjedelnice v Italiji.

Senatorica Jelka Gerbec in tajnik Poli pa sta se srečala z delegacijo Zveze lastnikov in upravnikov bencinskih črpalk, s katerimi sta se pogovarjala o kontingentih z olajšavami, ki veljajo za goriško občino in sosedna območja in ki jih zahteva tudi Trst.

Predstavnika KPI sta dejala, da se njuna stranka zavzema za dogovor s krajevnimi upravami in z goriško pokrajino za skupni predlog o obnovi predpisov o olajšanih kontingentih nasploh, ki naj bi ustrezal novim potrebam vse Julijske krajine in bi predstavljal le dodatno ugodnost poleg tistih, ki so namenjene krepitvi proizvodnega sektorja in povišanju zaposlitvene ravni. Jelka Gerbec in Ugo Poli sta se sestala tudi s predsednikom tržaške Zveze industrijev Pacorinijem, s katerim sta izmenjala mnenja in razjasnila nekatera razhajajoča si stališča pred začetkom parlamentarne razprave o pomembnih zakonih, ki zadevajo prihodnost tržaškega gospodarstva, njegov odnos do deželne uprave in vlogo v mednarodnih odnosih.

Duo Trani-Kuret nastopil v repentabrski cerkvi

Prejšnjo soboto sta Fabiana Trani in Igor Kuret oblikovala dovršen glasbeni večer v repentabrski cerkvi. V zelo posrečeni sestavi harfa - violina sta sicer preskromnemu občinstvu občuteno posredovala skladbe Corellija, Boieldieuja, Spohra, Kreutzerja - Bochsa in Donizettija. Fabiana Trani je iz svoje harfe mojstrsko

izvabila zvoke Fantazije za harfo solo nemškega skladatelja Luisa Spohra, medtem ko se je Igor Kuret tehnično izkazal s Preludijem in Gavotto iz III. Partite v E-duru za violino solo Johanna Sebastiana Bacha.

Igor Kuret, ki je začel svoje solanje na Glasbeni matici, in Fabiana Trani sta diplomirala na Tržaškem konservatoriju Tartini. Nato sta se udeležila raznih izpopolnjevalnih tečajev in seminarjev tako za solistično kot za komorno igro v Italiji, na Nizozemskem, v Jugoslaviji in Angliji. Sedaj nadaljujeta s svojim glasbenim študijem v Kölnu. V sestavi violina - harfa sta že snemala za RAI in nastopila v Italiji, Belgiji in Jugoslaviji.

Na sliki: Igor Kuret in Fabiana Trani med nastopom v repentabrski cerkvi.

Podvojene cene vstopnic za obisk državnih muzejev

Z 19. julijem so stopile v veljavo nove cene vstopnic za državne muzeje, ki so se z ozirom na dosedanje podvojile. V naši deželi so štirje državni muzeji, in sicer v Ogleju, v Čedadu ter dva v Trstu. Za ogled Zgodovinskega muzeja v Miramarskem gradu bomo morali poslej odšteti štiri tisoč lir, za obisk Narodne galerije stare umetnosti pa dva tisoč lir. Vstop ostane brezplačen za italijanske državljane, ki še niso dopolnili 18 let in za tiste, ki so prekorčili 60 let, prav tako kot tudi za skupine dijakov in študentov italijanskih šol, ki jih spremljajo učitelji.

Srednjeveške pesmi v štivanski cerkvi

Drugi večer ciklusa srednjeveških pesmi, ki jih izvaja Pino Botta s svojo plunko, bo na sporedu v petek, 26. julija, v cerkvi sv. Ivana v Štivanu s pričetkom ob 19. uri. Izviren glasbeni večer organizira Devinski kulturni krožek v sodelovanju z Avtonomno tržaško letovišgarsko in turistično ustanovo.

Letovišgarska in turistična ustanova obenem sporoča, da bo zanimiva razstava o keramiki iz Faenze z naslovom »Faenza antica e moderna« odprta do prihodnje sobote, 27. julija, v prostorih sedeža Ustanove v Sesljanu s sledečim urnikom: v nedeljo od 10. do 13. ure, ostale dneve (razen ob ponedeljkih) od 10. do 13. ure in od 17. do 20. ure. Vstop prost

● Kmalu bo zapadel rok za predstavitev pismenih izdelkov za tretji pesniški natečaj »Devinski grad«. Interesenti morajo posredovati svoje poezije do 30. julija (datum poštnega žiga) na naslov: Associazione culturale Duinese - Concorso Internazionale di poesia - Castello di Duino - 34013 Duino (Trieste) - (tel. 040/208115).

ZAHVALA

Ob smrti našega predragega moža in očeta

Mariota Dolenca

se zahvaljujemo vsem, ki so mu kakorkoli izkazali čast in ga pospremiti na zadnji poti. Posebna zahvala g. Pohajaču za pogrebne obrede, pevskemu zboru, nosilcem cvetja in sveč, darovalcem cvetja ali v dobrodelne namene.

Žena Pepka, sin Uči z družino, hči Nadja z družino in drugo sorodstvo

Maša zadušnica bo v petek, 26. t.m., ob 18.30 v župnijski cerkvi.

Opčine, 23. julija 1985

Tragedija priletnih zakoncev

Že drugič v enem tednu smo v Trstu pričali bridkim izkušnjam, ki jih morajo preživljati osamljeni in onemogli starostniki. Sicer nič novega, prav zato pa bi človek pričakoval, da bodo pristojni organi poskrbeli za dostojno življenje in umiranje priletnih oseb. Kaže pa, da še ni napočil zanje čas. Medtem pa italijanski tržaški dnevnik razpisuje nagradni natečaj za osebe, ki se bodo v poletnem času izkazale usmiljene do zapuščenih živali. Nočemo kritizirati pobude, saj je spoštovanje živali ena osnovnih moralnih postavk humane družbe (ali vsaj bi morala biti). Zato je prav, da javnost reagira ob zapuščenem mačku ali kuži. Sprašujemo pa še, zakaj ni zgroženih pisem uredništvu in protestov, ko časopis zabeleži primere ljudi, ki živijo in umirajo na nečloveški način. Zakaj ni zanje družbene mobilizacije?

Prejšnji teden smo pisali o prilet- ni ženski, ki je več dni onemoglo ležala na svojem domu, tako da so jo

še živo načeli črvi. V soboto pa je policija na opozorilo stanovalke poslopja v Ul. Santi 11 odkrila podobno življenjsko zgodbo. Soseda že več dni ni videla zakoncev Dessenibus, priletnih stanovalcev iz prvega nadstropja. Ura je bila čez dvajseto, pa je vseeno poklicala policijo. Prišli so tudi gasilci, ki so vdrl v stanovanje, ker ni nihče odprl vrat. Prizor v spalni sobi je bil dramatičen: na postelji je v polzavesti ležala 76 let stara Italia Cucchini, na tleh, poleg nje, pa je bilo truplo 82-letnega moža Antonia Dessenibusa. Kaj se je pravzaprav zgodilo v sobi, bo pomagala razumeti obdukcija trupa in pa pričevanje ženske, če ji bo zdravniška nega lahko uspešno pomagala. Zelo verjetno pa je, da je njej bilo slabo in da ji je mož skušal pomagati, a ga je prehitela smrt. Obdukcija bo tudi ugotovila, koliko časa pred odkritjem je nastopila smrt. Soseda je vsekakor povedala, da zakoncev že nekaj dni ni bilo na spregled.

Nadaljuje se natečaj za najboljše osmice

Delo posčne pokrajinske komisije, ki skrbi za natečaj za ovrednotenje osmic, se počasi bliža h koncu. Člani komisije, ki delujejo pod okriljem občinskih komisij, so doslej obiskali in ocenili že 28 osmic od 34, ki sodelujejo pri tej pobudi. Komisija si med obiskom ogleda kmetijsko poslopje, oceni klet in seveda poskusimo, ki ga vinogradnik ponuja obiskovalcem.

Trenutno so odprte štiri osmice, ki sodelujejo na tem natečaju in sicer pri Dušanu Radoviču (Nabrežina 138, odprta do sobote), Luigiju Bortolinu (Milje, Lazaret 95, do 31.7.), Danilu Lupincu (Praprot 11, do 31.7.), ter pri Ermenegildu Olenihu (Padriče, do 25.7.). Rezultate natečaja bodo verjetno objavili sredi septembra

Šola za socialne delavce se seli

Višja šola za socialne delavce sporoča, da se bo preselila v nove prostore v Ul. Carnaro 43. Zaradi preselitvenih del bo zaprta od 29. julija dalje. Tajništvo in knjižnica bosta spet začela delati 2. septembra, od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro, oziroma med 10. in 13. uro. Vpisi za triletno šolanje na tej šoli pa se bodo začeli v ponedeljek, 9. septembra. Novi telefonski številki bosta naslednji: 829444 in 829445.

V istih prostorih bo imel svoj sedež tudi Deželni center za stalno izpopolnjevanje in poklicno izobraževanje socialno-sanitarnih delavcev, katerega telefonska številka bo: 829472.

● Na Gradu sv. Justa bo do nedelje 4. avgusta odprta razstava Znameniti naivci iz Hlebin vsak dan od 10. do 13. ure in od 16. do 20. ure. Razstava v prireditvi Avtonomne letovišgarske in turistične ustanove je gotovo najvažnejša tovrstna pobuda v Italiji in jo bodo avgusta meseca premestili v Peking.

V Kopru odkrili doprski kip gospodarstveniku dr. Stanku Kovačiču

Rojen je bil v Trstu leta 1898, umrl pa je pred osmimi leti v Ankaranu

Na ploščadi pred poslovno stavbo sozda Timav v Kopru so v soboto dopoldan slovesno otvorili spomenik — doprski kip dr. Stanku Kovačiču, gospodarstveniku, inovatorju, velikemu borcu za razvoj obalnega območja in Tržaškega. Med drugim je bil pobudnik obnove ribiško predelovalne industrije v Izoli, pa tovarne mila Salvetti v Piranu, bil je med pobudniki ustanovitve koprskih firm Fructus in Vino Koper, pa mlekarne v Dekanih ter hladilnice v istem kraju, njegovo ime je povezano z ustanovitvijo Mehanotehnike, Istrske banke, razvojem zdravstvu na Obali. Posebej zaslužen je bil za dosežke in razvoj kmetijstva na tem območju. Dolga leta je vodil kmetijski zavod v škocijanu pri Koprju, v okviru katerega se je zlasti intenzivno ukvarjal z južnimi sadnimi vrstami — mandarinami, smokvami, kaktijem, granatnim jabolkom itd. Posebej pa je znano njegovo prizadevanje pri obnovi oljčnih nasadov in zlasti uveljavljanje tako imenovane žlahtne belice, kot ene najboljših vrst oljke.

Na slovesnosti, ki so se je minulo soboto udeležili številni gostje, med katerimi so bili tudi Sergej Kraigher, Ildija Sentjurc, Boris Race in drugi, so o liku dr. Kovačiča, ki se je rodil 1898. leta v Trstu in umrl 1977. leta v Ankaranu, spregovorili Mario Abram, Lucijan Korva in Julij Beltram. Lucijan Korva je med drugim opozoril, da je dr. Kovačič bil vedno poln zdravih idej in predlogov ter da

se je zavzemal za razvoj zlasti tistih panog, za katere ima obalni prostor največ naravnih prednosti. Tako je opozarjal na razvoj turizma kot pomembne gospodarske panoge v nadaljnjem razvoju gospodarstva, na razvoj kmetijstva in podeželja. Iz njegovih zapiskov je bilo razvidno, da se zavzema za program melioracij v Staniolskem zalivu, nakazoval je potrebo po izgradnji pristanišča v Koprju kot pomembne gospodarske dejavnosti, ki bo povezovala vse gospodarske dejavnosti Jugoslavije z vsemi državami Evrope in ostalega sveta. V svoji razmišljanjih ugotavlja že takrat, da je potrebno za razvoj gospodarstva izboljšati in modernizirati prometno povezavo z zaledjem. O dr. Kovačiču je spregovoril tudi Julij Beltram, ki je dejal, da je dr. Kovačič bil snovalec nešteti idej in neumoren raziskovalec; četudi je poznal in cenil industrijo, je vedno z bolešijo gledal na uničevanje rodovitne zemlje zaradi nesmotrne zazidave v različne namene. Bil je odločen pobudnik razvoja kmetijstva, ribištva in turizma v Istri. Kot je dejal Julij Beltram, dr. Stanko Kovačič se ni ravnal po licemerskem »glej kaj govorim, ne glej pa kaj delam«. Svoje življenje je v celoti posvetil raziskavam, osvobajanju ljudi pred neznanim. S svojim znanjem in prizadevanostjo je spreminjal razmere na boljše in tako častno izpolnil zahteve pesnika, da kar more, to mož je dolžan storiti.

DUŠAN GRČA

Umrli je Mihael Pečarič

V ponedeljek dopoldne je nenadoma umrl Mihael Pečarič. Pokojni Mišel, kot so mu pravili domačini in vsi prijatelji, se je rodil 1910. leta v Trstu, že kot mlad fant se je udeleževal v antifašističnem gibanju in so ga tudi zato fašistične oblasti aretirale in internirale. Po padcu fašizma se je vrnil domov ter kmalu potem, in sicer septembra 1943 odšel v partizane v Istro, kjer so ga januarja 1944 Nemci ujeli in odpeljali v taborišče v Dachau, od koder se je po končani vojni, čeprav ves izčrpan in bolehen, vrnil domov. Tudi sestra Adelaide je bila aktivistka OF, nacisti so jo aretirali ter odpeljali v Rižarno, od koder se na žalost ni več vrnila. Po vojni se je Mišel zaposlil v pristanišču in je bil vedno v prvih vrstah v borbi za boljšo bodočnost delavskega razreda, tudi po upokojitvi.

Naj mu bo lahka domača gruda, svojcem pa naše iskreno sožalje. (mm)

Razpis natečaja v devinsko-nabrežinskih otroških vrtcih

Občina Devin - Nabrežina je razpisala natečaj na podlagi listin za dodelitev poverjenih mest in suplenc v občinskih otroških vrtcih za šolsko leto 1985/86.

Kandidatke morajo na občinsko upravo nasloviti prošnjo najkasneje do 29. julija. V prošnji morajo navesti svoje podatke, morebitne obsodbe in točen naslov bivališča. Izjaviti morajo tudi, da so italijanske državljanke in da imajo diplomu šole, ki za došča za poučevanje na pripravnici stopnji. Podpis na prošnji mora overiti notar ali tajnik občine, kjer kandidatka stanuje.

K prošnji naj kandidatke priložijo tudi originalno diplomu šole (ali overljeno fotokopijo), morebitne dokumente s preferenčnimi naslovi, potrdilo o bivališču in vse ostale dokumente, za katere kandidatka smatra, da ji lahko pomagajo pri izboru.

Prosilke morajo na dan zapadlosti natečaja izpolniti vsaj 18 let oziroma na dan natečaja ne smejo biti starejše od 50 let.

Prispevajte za

Dijaško matico

Galerija

Ul. sv. Frančiška 20

vabi v četrtek, 25. t.m., ob 18. uri na otvoritev razstave

ŽARKO VREZEC
slike in risbe

gledališča

ROSSETTI

Do 11. avgusta bo v gledališču Rossetti »FESTIVAL OPERETE 1985«. Na sporedu bosta opereti »La baiadera« E. Kalmara in »Rose Marie« R. Frimla in H. Stotharta.

Danes, 23. t.m., ob 20.30 bo na sporedu peta predstava operete v treh dejanjih »La baiadera« E. Kalmara.

V glavnih vlogah nastopajo: Stelia Doz (Odette), Daniela Mazzucato (Marietta), Max René Cosotti (Radjani), Sandro Massimini (Napoleone), Vincenzo Manno (La Tourette), Gianfranco Saletta (polkovnik Parker), Mauro Serio (Dewasing), Giorgio Valletta (direktor gledališča), Luigi Palchetti (Primprinet), Franco Jesurum (Cohen), Fulvio Falzarano (direktor hotela), Plesalca solista Patrizia Orzieri in Roberto Fantini. Režiser: Giorgio Pressburger; orkester in zbor gledališča Verdi.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Poletna violinska šola

Od 21. do 30. avgusta: šolo bosta vodila prof. Igor Ozim in njegova asistentka Christine Hutcap. Vse podrobnosti o vpisu dobite v Cankarjevem domu, tel. 003861/212-492 ali 221-121, int. 432 in 433.

kino

Ariston 21.30 »Il mistero del cadavere scomparso«. Režija Carl Reiner; igrajo: S. Martin, R. Ward, C. Reiner, I. Bergman, A. Gardner, B. Lancaster, B. Davis.

Eden Zaprto zaradi počitnic do 26. t.m. Fenice Zaprto zaradi počitnic do 16. avgusta.

Excelsior 19.00 — 20.00 »La signora in rosso«. G. Wilder.

Nazionale Dvorana št. 1 16.00 — 22.00 »Prendimi... coprimi di piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 2 16.00 — 22.00 »Profondamente ingorde...«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 3 16.30 — 22.00 »Il signore della morte«. Za vsakogar.

Mignon 17.00 — 22.00 »L'alcova«. L. Carati. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 18.00 — 22.15 »Stati di allucinazione«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Capitol 17.00 — 22.00 »College«.

Vittorio Veneto Zaprto zaradi počitnic. Lumiere Zaprto zaradi počitnic do 23. avgusta.

Alicione Zaprto zaradi počitnic. Radio 15.30 — 21.30 »Vacances polissonnes«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Primorsko vabi na šagro v borovem gozdiču v Mačkoljah 26., 27., 28. in 29. t.m. V petek in soboto od 20.30 dalje ples z ansamblom PLATANA iz Kopa. V nedeljo: ob 19. uri koncert pihalnega orkestra Breg, ob 20. uri priznana plesna skupina CIABOS iz Tržiča, ob 21. uri ples z ansamblom POMLAD, ki bo igral tudi v ponedeljek. Kiosk vsak dan od 17. ure dalje in v nedeljo ob 10. ure dalje.

menjalnica

22. 7. 1985

Ameriški dolar	1.900.—
Kanadski dolar	1.420.—
Švicarski frank	800.—
Danska krona	180.—
Norveška krona	226.—
Švedska krona	215.—
Holandski florint	585.—
Francoski frank	215.—
Belgijski frank	31,50
Funt sterling	2.660.—
Irski sterling	2.070.—
Nemška marka	660.—
Avstrijski šiling	93.—
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.300.—
Grška dragma	14.—
Debeli dinar	6,20
Drobni dinar	6,30

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 19 - 61-446

razna obvestila

Narodna in študijska knjižnica obvešča svoje obiskovalce, da bo zaprta zaradi letnega dopusta do ponedeljka, 19. avgusta.

darovi in prispevki

V spomin na pok. Malko Brišček daruje Jolandina sosedka Milka 10.000 lir za OPZ Vesela pomlad.

Ob 6. obletnici smrti moža Ivana Novaka daruje žena 10.000 lir za sklad A. Bubniča.

Namesto cvetja na grob Mare Lisca roj. Lah daruje Rosanda Gasperčič 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Ob 1. obletnici smrti dragega Naroda Bana daruje Pepi Malalan 50.000 lir za zadrugo Ban.

V počastitev spomina Zorana Tavčarja daruje Zofka Rebula 25.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade.

Namesto cvetja na grob Maria Dolence daruje Mimi Kralj 10.000 lir za pevski zbor M. Kogoj in 10.000 lir za cerkveni pevski zbor z Opčin.

Namesto cvetja na grob Edvarda Zagaria darujeta Vodopivec in Janko 20.000 lir za Skupnost družina Opčine. Družina Škrl daruje 50.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Amalijo Brišček - Blazina darujeta Olga in družina Ostrouška 20.000 lir za postavitev spomenika padlim v NOB v Briščkih.

Ob 4. obletnici smrti dragega moža Franca Ukmarja daruje žena Marija 100.000 lir za Dijaško matico.

Frančko Bogatec daruje 50.000 lir za vzdrževanje Doma A. Sirk v Križu.

Za TPPZ P. Tomažič darujeta podpora člana Alojz Markovic 100.000 lir in Albin Škrk 50.000 lir.

V spomin na Maria Dolence daruje klub KUK 60.000 lir za sklad M. Čuk.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Zgonik, Milje (Mazzinijev dvored 1).

mali oglasi

NA PROSEKU je odprl osmico Milko Cibic. Toči belo in črno vino.

PRODAM novo rustično hrastovo spalno sobo po polovični ceni. Tel. na št. 040/575-145 ali 54390.

PRODAM nov kavč v vogal v žamet po polovični ceni. Tel. na št. 040/575-145 ali 54390.

UNIVERZITETNI STUDENT nudi lekcije iz matematike in fizike. Telefonirati na št. 0481/882-339.

IZGUBILA sem zlat ovratni obesek na prazniku v Gabrijah. Pošten najditelj naj telefonira 0481/78180.

PRODAM fiat 500 L v odličnem stanju. Tel. 040/213-895.

OSMICO je odprl Terčon Ivan, Mavhinje 42. Toči belo in črno vino, poskrbljeno je za prigrizek.

OSMICO je odprl v Saležu Herman Škrk.

V LEPEM zelenem parku v Praprotnu ima odprto osmico LUPINC. Toči belo vino in teran.

POČITNIŠKO HIŠO kombinirano, zidani del z brunarico, zemljišče okrog 3.000 kv.m v okolici Ljubljane prodam zdomcu. Tel. 040/211-805.

PRODAM verižni stroj za vrtnanje lesa. Uporaba stroja na mizi ali na steni. Tel. 040/412-380.

PRODAM po ugodni ceni tovorno vozilo ford 4550, spredaj nakladalnik, zadaj izkopač - fiat 682 n/2 prekučnik v 3 delih. Tel. 0481/85725.

PRODAM prenosljivo licenco trgovine s foto-kino aparati. Pojasnila na Primorskem dnevniku.

UGODNO prodam, tudi posamezno, 2 novi pocinkani garažni vrati. Tel. na št. 040/211-936 v večernih urah.

GOSTILNA GUŠTIN, Zgonik je zaprta zaradi letnega dopusta od 18. t.m. do 9. avgusta.

PROFESOR daje lekcije iz matematike. Tel. 003865/21972.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK

Canon

proizvodni program »OFFICE AUTOMATIC«:

fotokopirni stroji — pisalni stroji — računalniki — lazer tiskalniki in pisarniški material.

CMD

Galleria Fenice 8/10 — TRST
Tel. 040/766-231

Emporio

FIORENTINO

TRST - Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedaie) - Tel: 794669

POPUSTI POPUSTI POPUSTI
NA VSEH ARTIKLIH:

obleke, krila, srajce, halje, nočne srajce

Obv. občini 12,7.

DEC SISTEMI srl

computermarket

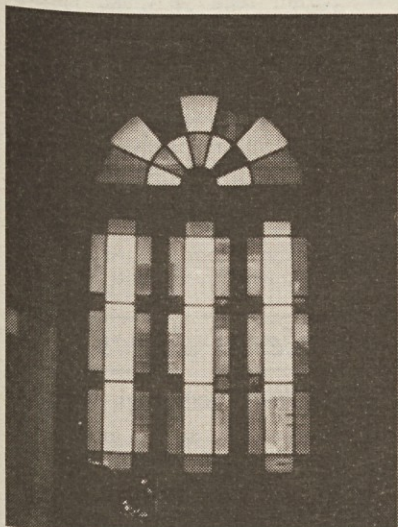
Ulica Valdirivo 6 — TRST
Tel.: 040/61946

POVERJENI ZASTOPNIK **Apple Computer**

Computer Macintosh, ki ga naše podjetje uradno zastopa in prodaja, razpolaga tudi z word - processing programom, ki uporablja črke Č, č, Š, š, Ž, ž iz slovenske abecede.

Freske in stekla tržaških palač

Stare mestne hiše hranijo marsikateri biser arhitekture, ki se pozabljen skriva nepozornim očem. Bivši lastniki, ki so postavili vra-

ta in okna iz barvastega stekla, poslikali strop in stene in še na druge načine oplešali svoja domovanja, so umrli, menjali domovanja. Njihovi nasledniki so večinoma pozabili na lepoto stare hiše — s prenavljanjem stanovanj so uničili velik del umetniške dediščine.

Pred kratkim je naše uredništvo obiskal Mario Bužan iz Trsta, ki je nekaj let posvetil odkrivanju oken in vrat iz poslikanega stekla. Izdelal je več risb takšnih oken in vrat, marsikatero celo po spominu in starih slikah, saj so originali že uničeni. V zadnjem času je risbo nadomestil s fotografijo. V svoji zbirki ima veliko izjemno lepih slik — poleg steklenih oken in vrat velik del kolekcije zavzemajo fotografije fresk na stropovih, štukature...

Delo Maria Bužana je vse pohvale vredno in svojevrsten prispevek k ohranjanju stare dediščine, kar je po njegovih besedah, tudi vzrok za raziskovanje starih zasebnih hiš.

METKA ČELIGOJ

Revija najmlajših

Okrog 60 mladenk se bo od 20. do 23. avgusta v Lido di Comacchio potegovalo za naslov teen-agers. Lani je zmagala 15-letna Daniela iz Sulmone (na sliki).

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 11.15 Teletideo
- 13.00 Poletni maraton: Balet in človek
- 13.30 Dnevnik
- 13.45 Il clan del terrore - film
- 15.10 Il mondo di Oblad Obladà
- 16.05 Čudoviti morsk svet - dokumentarec
- 16.35 Il grande teatro del West - TV film
- 17.00 L'ultimo fuorilegge - TV nadaljevanka, 2. del
- 17.50 Grisù il draghetto - risanka
- 18.00 Le olimpiadi della risata - risanka
- 18.45 Orrore: Sabani o della crisi d'identità
- 19.35 Almanah in Vremenska napoved
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Quark speciale: Kraljestvo pingvinov - 3. del
- 21.25 Bolero: Il gioco è fatto - 4. del
- 22.20 Dnevnik
- 22.30 Prenos iz Chianciana: Nagrada radiotelevizijske kritike
- 23.45 Dnevnik 1 - Zadnje vesti

Drugi kanal

- 11.15 Teletideo
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.15 Due e simpatia: Senza famiglia - 1. del TV priredbe

- 14.15 L'estate è un'avventura I modi di dire - lutke
- Il fiore della montagna - lutke
- Viceversa - TV film
- 16.55 Campo de' Fiori - film
- Igrajo Aldo Fabrizzi, Caterina Boratto, Peppino De Filippo, Anna Magnani
- 18.25 Iz parlamenta
- 18.30 Dnevnik 2 - Sportne vesti
- 18.40 L'asso della Manica - TV film
- Meteo 2 - Vremenska napoved
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.20 Dnevnik 2 - Sport
- 20.30 Un posto al sole - film
- Igrajo Montgomery Clift, Elizabeth Taylor, Shelley Winters
- 22.30 Dnevnik 2 - Vesti
- 22.40 Lasciamoci così: Storie vere di coppie in crisi

Tretji kanal

- 19.00 Dnevnik 3
- 19.20 Dnevnik 3 - Deželne vesti
- 20.00 Šola in vzgoja: Kakšen karakter ima tvoj otrok?
- 20.30 Torkov koncert
- Orkester »A. Scarlatti« iz Neaplja vodi Karl Martin
- 21.40 Dnevnik 3
- 22.05 Le 5000 dita del dottor T - film
- Igrajo Hans Canried, Tommy Rettig, Peter Lind Hayes
- 23.30 Bálint Fábíán - TV priredba - 2. del
- 00.25 Sport

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Koper

- 15.00 Onirikon - film
- 16.35 West Side Medical - TV film
- 17.30 Smithovi - TV film
- 18.30 Kenguru Skippy - TV film
- 19.00 Odprta meja

Danes bodo v oddaji ODPRTA MEJA tudi naslednji prispevki:

OPČINE — Uspehi Poletovih kotalcarjev
GORICA — Škoda ob neurju
ŽABNICE — Obisk pri beneških otrocih, ki se udeležujejo letovanja »Mlada brieza«
TRST — Razgovor z dr. Borisom Zidaričem ob odhodu iz Trsta

- 19.30 TV D - stičiče
- 19.50 Na pragu novega življenja - izobraževalna oddaja
- 20.25 Vesolje - dok.
- 21.30 Možje RAF - TV film
- 22.20 TV D - Vse danes
- 22.30 Pod zvezdami - glasbena oddaja
- 23.05 Smithovi - TV film

Ljubljana

- 17.35 Teletideo
- 17.50 Poročila
- 17.55 Pesmi in plesi iz Turčije
- 18.25 Miti in legende
- Srednjeveški miti: Kalevala - TV nanizanka
- 18.40 TV galerija: Juraj atejev Dalmatinac
- 19.15 Risanka
- 19.30 TV dnevnik I
- 20.00 Jogging - TV drama
- 20.55 Integrali
- 22.15 TV dnevnik II

Zagreb

- 18.00 Poročila
- 18.15 Mali svet - otroška oddaja
- 18.45 Thommy's pop show extra
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Dialogi - notranjepolitična oddaja
- 20.55 Zakon v senci - film
- 22.55 Program Plus: Benny Hill, Muppet Show, Slika in glasba

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Ralphsupermaxieroe - TV film
- 9.30 La stella dell'India - film
- 11.30 Lou Grant - TV film
- 12.30 Peyton Place - TV film
- 13.25 Sentieri - nadalj.
- 14.25 General Hospital - TV film
- 15.25 Una vita da vivere - nadalj.
- 16.30 Il selvaggio mondo degli animali - dok.
- 17.00 Lobo - TV film
- 18.00 I ragazzi del sabato sera - TV film
- 18.30 Tuttinfamiglia - tekmovanje
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Love Boat - TV film
- 20.30 Falcon Crest - TV film
- 22.30 Trauma Center - TV film
- 23.30 Il posto - film

RETEQUATTRO

- 9.40 La schiava Isaura - TV novela
- 12.45 Giorno per giorno - TV film
- 10.40 Alice - TV film
- 11.05 Mary Tyler Moore - TV film
- 11.30 Piume e paillettes - TV novela
- 12.00 Febbre d'amore - TV film
- 12.45 Giorno per giorno - TV film
- 13.15 Alice - TV film
- 13.45 Mary Tyler Moore - TV film
- 14.15 La fontana di pietra - TV novela
- 15.05 Thundaa il barbaro - risanka
- 15.30 Space Ghost and Dino Boy - risanka
- 16.00 Mi benedica padre - TV film
- 16.30 Lancer - TV film
- 17.30 La squadriglia delle pecore nere - TV film
- 18.30 Febbre d'amore - TV film
- 19.25 La schiava Isaura - TV novela
- 20.00 Piume e paillettes - TV novela
- 20.30 Totò, Peppino e le fanatiche - film
- 22.20 Due settimane in un'altra città - film
- 00.20 L'ora di Hitchcock - TV film

ITALIA 1

- 8.30 Quella casa nella prateria - TV film
- 9.30 Lotta per la vita - film
- 11.30 Sanford and Son - TV film
- 12.00 Cannon - TV film
- 13.00 Wonder Woman - TV film
- 14.00 Video estate '85
- 14.30 Kung Fu - TV film
- 15.30 Gli eroi di Hogan - TV film

- 16.00 Bim Bum Bam
- Dastardly e Muttley - risanka
- Il meraviglioso dottor Dolittle - risanka
- Flo la piccola Robinson - risanka
- Speed Buggy - risanka
- 18.00 Quella casa nella prateria - TV film
- 19.00 Fantasilandia - TV film
- 20.00 Rascal il mio amico orsetto - risanka
- 20.30 Simon e Simon - TV film
- 21.30 Hardcastle & McCormick - TV film
- 22.30 Masquerade - TV film
- 23.30 Sport
- 01.00 Mod Squad i ragazzi di Greer - TV film

TELEPADOVA

- 13.00 Risanka
- 14.00 Adolescenza inquieta - TV film
- 14.30 Capriccio e passione - TV film
- 15.00 Arrivano le spose - TV film
- 15.50 Operazione ladro - TV film
- 16.40 Addio mia bella signora - film
- 18.00 Voltus 5 - risanka
- 18.30 Le nuove avventure di Pinocchio - risanka
- 19.00 Yattaman - risanka
- 19.30 Conan - risanka
- 20.00 Cuore selvaggio - TV film
- 20.30 Attentato ai tre grandi - film
- 22.15 West Side Medical - TV film
- 23.15 Sport

TRIVENETA

- 10.00 Laramie - TV film
- 11.30 Dr. Kildare - TV film
- 12.00 Grido di guerra - film
- 14.00 A sud dei Tropici - TV film
- 14.45 Nick Carter in Cina - film
- 16.30 Risanke
- 17.30 La storia di William Cody - film
- 18.50 Dr. Kildare - TV film
- 20.30 La legge del taglione - film
- 22.00 Drazba slik

TELEFRIULI

- 14.00 Victoria Hospital - TV nadalj.
- 14.30 Io ti salverò - film
- 16.00 Risanka
- 17.30 The Bold Ones - TV film
- 19.40 TV film
- 20.15 Glasbeni program
- 20.30 Revival anni '80
- 22.15 La vera storia del dottor Jekyll - film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček; Narodnozabavna glasba; 8.10 - 10.00 Poletni mozaik: Med Brdi in Jadranom; 9.15 Iz arhiva mladinske dramatike: »Demetrijski«; Lahka glasba; 10.10 Koncert v repentabrski cerkvi: Dina Slama (glas), Stefan Bak, Nives Košuta, Irena in Miloš Pahor (violetto da braccio in da gamba); 11.00 Melodični orkestri; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beleška; 12.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva; Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Ribe našega morja; 14.30 Mladi mladim; 16.00 Mit in slovenska ljudska pesem; 16.20 Glasbeni listi; 17.10 Klasični album; 18.00 Izvirna radijska igra: Marko Sosič: »V dolini gnijejo kostanj«, produkcija: Radio Trst A, režija: avtor.

RADIO KOPER (Slovenski program)

13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper; Objave EP; 14.40 Zanimivost: Pesem tedna; 15.00 Za varnejši jutri - Croatia; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; Objave - EP; 17.00 Počitniški vrtiljak; 17.40 Glasbene aktualnosti; 18.00 So-točje; 19.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijske vesti; 6.00 Otvoritev programov; 6.30 Koledar; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 9.03 Nobellovci; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Neuvrščeni; 14.35 Popoldanski program; 15.00 Carlo Goldoni; 17.00 Gulp; 18.00 Tutta un'altra musica; 18.30 Piranski glasbeni večeri.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Zeleni val; 9.00 Glasbeni program; 11.00 Opereta v tridesetih minutah; 11.30 Trentatré trentine; 12.03 Lagrime - variete; 13.15 Master 16.00 Il Paginone; 17.30 Radiouno jazz; 18.00 The great big gag sketch show; 18.25 Musica sera; 19.20 Na naših trgih; 19.25 Zeleni val; 19.28 Audiobox Specus; 21.00 Dunaj - Broadway; 21.30 Il fantasma del loggione - radij. priredba; 22.00 Radiocondominio - variete; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Radiodue predstavlja; 8.45 Quarto piano, interno 9 - radij. priredba; 9.10 Tuttitalia... parla; 10.30 Motonave Selenia; 12.45 Tuttitalia... gioca; 15.00 Glasbeni program; 15.42 La contrada; 16.35 La strana casa della formica morta; 19.15 Poletne simfonije; 21.00 Večerni program; 22.40 Klavirske skladbe.

LJUBLJANA

5.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 8.05 Za šolarje; 8.35 Mladi koncertant; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Danes smo izbrali; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.00 Danes do 13. ure - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 13.45 Mehurčki; 14.05 V korak z mladimi; 14.35 Iz mladih grl; 15.10 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja in EP; 17.00 Studio ob 17. uri in glasba; 18.00 So-točja; 18.45 Glasbena medigra; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Zeleni val; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; Trije Slovenci - zbor; 20.35 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih; 21.05 Radijska igra: Leopold Suhodolčan-France Vurnik: Najdaljša noč; 22.00 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe; 22.50 Literarni nokturno: Karel H. Macha; Pesmi; 23.05 Iz filmov in glasbenih revij; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Zahteve delavstva na tiskovni konferenci

V Tržiču pričetek del na gradbišču velike pomorske ploščadi MICOPERI

V tržičko ladjedelnico so se vrnili včeraj nekateri od delavcev, ki so trenutno v dopolnilni blagajni. Vrnili so se tisti delavci, ki so zaposleni pri rezanju pločevin. Pričela so se namreč dela za gradnjo velike pomorske ploščadi MICOPERI. Dela bodo trajala 27 mesecev, saj mora tržička ladjedelnica to plovilo v tem času izročiti mednarodni družbi, ki ga je naročila. Z gradnjo tega plovila bo tržička ladjedelnica pridobila na ugledu, saj bo šlo za gradnjo zelo sodobne ladje. Opremljena bo z vsemi najsoodobnejšimi avtomatskimi napravami. V Tržiču bodo sicer gradili le ladjo, veliko naprav bodo namreč dobili iz nekaterih tovarnov v Trstu in Benetkah, seveda bodo nekatere specializirane naprave dobili drugje, tudi v inozemstvu. V Tržiču pride tudi več delavcev iz drugih krajev, ki bodo imeli nekaj opravka pri specialnih delih.

V tržički ladjedelnici je bilo do sobote v dopolnilni blagajni 2047 delavcev in uradnikov. Vseh zaposlenih v tej tovarni je sedaj 2871 (pred desetimi leti jih je bilo kar 6 tisoč). Do pomladi 1986 naj bi se v ladjedelnici vrnili vsi, ki so sedaj v dopolnilni blagajni. V prvih tednih se jih vrne le nekaj. Od 4. do 18. avgusta bodo namreč tudi v tej tovarni kolektivni dopusti. Takoj potem se bo začelo vedno bolj masovno, pa čeprav postopno, vračanje delavcev v tovarno.

Sindikat in delavstvo sta s tem seveda zadovoljna. Vendarle pa obstaja še vedno zaskrbljenost. Križarko Garibaldi so že končali. V soboto so jo uradno predstavili v Trstu. Na njej je zaposlenih le še nekaj deset delavcev. Pri gradnji podmornic je zaposlenih nekaj sto delavcev in tehnikov. Razen MICOPERI ni naročil za druga plovila.

V prostorih tovarniškega sveta je bila včeraj tiskovna konferenca. Danilo Peric, Carlo Capozzo, Luigino Francovig, Elio Vertovesi in Carlo Casonato so tako v imenu tovarniškega sveta kot deželne sindikalne zveze kovinarjev novinarjem obrazložili zahteve sindikata.

Delavstvo si bo prizadevalo, da v predvidenem roku in na najboljši način dela ploščadi MICOPERI. Delavci so se obvezali, da bodo zvišali produktivnost, v zameno pa zahtevajo tudi višje dohodke. Delavstvo pa zahteva tudi, da se predvideni tečaji za rekvizifikacijo vršijo tako, da bodo zares dali novo podobno ladjedelniški delavec. Sedanje zahteve po strokovnosti so bile izdelane pred 15 leti. Od takrat se je veliko stvari spremenilo. S tem v zvezi pa je treba poudariti tudi delovno silo. V tržički ladjedelnici je namreč srednja starost zaposlenih 48 let. Že več let ni več turnoverja. To pomeni, da ne jemljejo v službo novih delavcev. Sindikat si prizadeva tudi, da bi predvidene restrukturacije nekaterih

služb izvedli tako, da bi bile v korist ljudem iz naše dežele. Če je že treba dati delo zunanjim partnerjem, naj se to uredi v domačem kraju. Naj bo tudi dokazana finančna uspešnost oddajanja del zunanjim partnerjem.

Kar pa je najbolj nujno, tako menijo sindikalisti, je, da vodstvo državne finančne družbe, ki upravlja ladjedelnice, nujno najde nova naročila. Brez teh bi se že čez leto dni znašli v tržički ladjedelnici spet z ljudmi v dopolnilni blagajni. Če bodo namreč novo plovilo gradili postopoma, je jasno, da bodo nekateri oddelki prej kot drugi zaključili naročena dela. Zato je nujno še v teku tega leta dobiti nova naročila, da bi se izdelali načrti novih ladij in tudi že naročile surovine.

Le na tak način bo zagotovljeno delo v tržički ladjedelnici. V državni blagajni je na razpolago precej denarja. Treba je namreč obnoviti italijansko trgovsko ladjevje, ki je precej dotrajano. Sindikat ponuja delodajalcu roko za to, da tržička ladjedelnica pridobi ugled v mednarodni areni. V zameno pa seveda zahteva obvezo s strani državnih finančnih strokovnjakov in upraviteljev, da zagotovijo delo tej tovarni.

Tržička ladjedelnica pomeni gospodarski uspeh in razcvet za vse tržičko območje in spodnjo Furlanijo. Če je delo v ladjedelnici, je zaslužek v vseh krajih. Tudi v slovenskih predelih na Krasu nad Tržičem.

Predlagali so jo svetovalci MSI

ANPI proti postavitvi kostnice fašistom v Tržiču

Člani mestne sekcije ANPI v Tržiču so poslali tržičskemu županu pismo. Z vsebino pisma so seznanili tudi organizacije, ki so včlane v tržičkem protifašističnem odboru ter tisk in druga sredstva javnega obveščanja.

Gre za protestno noto v zvezi z resolucijo, ki jo je svetovalska skupina MSI v Tržiču naslovila tržičskemu županu. V tem pismu misovci zahtevajo, da bi tržičska občinska uprava zgradila na pokopališču kostnico v kateri bi zbrali posmrtno ostanke padlih vojakov Mussolinijeve salojske republike.

Kot je znano je na pokopališču v Tržiču velika kostnica - spomenik padlim partizanom - garibaldincem iz te občine. Poleg tega je pred ladjedelnico tudi mogočni spomenik nad petstotim delavcem, italijanske in slovenske narodnosti, ki so padli v časovnem razdobju 1943 - 1945. Iz Tržiča je bilo tudi precej ljudi, ki so jih fašisti tirali pred svojo sodišča.

Zaradi tega postaja v tem času, štirideset let po zmagi nad fašizmom, neumestno in anahronistično zahtevati, da bi demokratična uprava postavila kostnico tistim, ki so se borili za diktaturo. V Italiji ni šlo za kako civilno vojno, menijo člani tržičke ANPI, marveč za osvobodilno borbo. Kdor je bil za diktaturo in z okupatorjem, ta je bil v vrstah salojske republike. Kdor je bil za svobodo, se je boril v raznih partizanskih enicah, sodeloval z ilegalnim gibanjem, bil na strani zavezni-

kov. Zaradi tega je vsaka sprava neumestna, pravijo bivši partizani v Tržiču.

Vsak še tako prikrit način počastiti Mussolinijeve hlapce, pa čeprav pod krinko človeške solidarnosti in pietete je treba zavrniti. Nikjer v državi niso niti državni niti organi krajevne oblasti počastili fašistov. Očitno je, da tega ne bodo napravili na občini v Tržiču. Bivši partizani pa opozarjajo s tem javnost na take prikrite namene ovrednotiti fašizem.

včeraj-danes

Iz goriskega matičnega urada

V tednu od 15. do 20. julija 1985 so v gorški občini zabeležili naslednje gibanje prebivalstva.

RODILI SO SE: Annapola Trevisani, Alessio Pordifo, Alessandro Craighero, Elvis Nanut, Elisa Perco, Marilena Russo, Elisabeth Spina.

UMRLI SO: 79-letna gospodinja Caterina Del Re vd. Seghizzi; 61-letni delavec Luigi Roldo, 83-letni upokojenec Giacomo Orban, 72-letna gospodinja Urma Raunich, 91-letna gospodinja Irma Zimmermann, 83-letna gospodinja Emilia Jakonice vd. Peterin, 63-letni sofer Danilo Pahor, 81-letni upokojenec Leonardo Naccini, 69-letni kmet Virginio Feresin, 78-letna upokojenka Maria Surian - Lisandro vd. Ruschioni, 59-letna gospodinja Adela Bonnes por. Ognissanti, 59-letni delavec Luigi Ipavec, 58-letni odvetnik Carlo Pedroni, 87-letna upokojenka Anna Renata Benvenuti vd. Rosso, 85-letna upokojenka Maria Minen, 89-letna Luigina Ballaben vd. Pin, 86-letna gospodinja Virginia Rovere vd. Cargnel.

OKLICI: komercialist Sergio Mogorovich in profesorica Caterina Dell'Erba, trgovski potnik Fabrizio Manganeli in strokovnjakinja Susanna Boz.

POROKE: karabinjer Stefano Bernardini in gospodinja Nunzia Inchistro, delavec Luigi Curato in trgovka Maria Irma Piscopo, odvetnik Marco Di Maria in učiteljica Patrizia Devide, telegrafist Tiziano Grusovin in uradnica Renata Irene Celso.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Porno operazione sessuale«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 18.00—22.00 »Agente 007 - L'uomo dalla pistola d'oro«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30—20.30 »Bruce Lee superstar«.

SVOBODA 20.30 »Topla Cecilija«.

DESKLE 19.30 »Cestni bojevniki«.

POGREBI

Ob 8. uri Luigi Casagrande iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče; 9.30 Peter Beneditič iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev Srca Jezusovega in na pokopališče v Ločnik.

Sekcija VZPI - ANPI za Dol in Jamlje izreka družini in sorodnikom sožalje ob smrti

ALOJZA FRANDOLIČA iz Jamelj.

Stališče goriske CGIL

Takoj odobriti 220 milijard predloga KPI in PSI pa kasneje

Goriška delavska zbornica CGIL ne bo direktno prisotna na današnjem srečanju v poslanski zbornici v Rimu, kjer bodo politiki in gospodarstveniki iz vse dežele povedali članom komisije za proračun svoje mnenje o zakonskih osnutkih za gospodarski razvoj naših krajev. Goriške sindikaliste CGIL bo zastopal član deželne tajništva sindikata.

Po mnenju goriske CGIL mora poslanska zbornica kar se da hitro odobriti paket Altissimo, to je zakon o 3-letni naložbi 220 milijard lir za gospodarski razvoj Gorice in Trsta. Zakonska osnutka KPI in PSI o dodatnih naložbah v obsejne kraje, to je o malih industrijskih conah vzdolž meje, so nekaj čisto drugega in datnega. Bila sta šele predložena ter terjata poglobljene razprave.

Paket Altissimo je treba odobriti takoj. Seveda ga bodo drugi zakonski osnutki lahko dopolnili. V gorški CGIL upajo, da do tega pride kar se da hitro. Vendar pa je sedaj položaj zaposlitvene ravni pri nas tak, da terja zelo hitre ukrepe.

Podpore prizadetim od toče

Goriški župan je deželnemu odboru za kmetijstvo vložil prošnjo, da se vsi predeli v gorški občini, ki so bili prizadeti od nedeljske toče, priznajo kot poškodovana področja. Kdor živi v

teh predelih, bi tako imel možnost dobiti ugodnosti, ki so predvidene v zakonu. Zainteresirani naj se zato obrnejo za pojasnila na deželni inšpektorat za kmetijstvo v Gorici, Ulica Roma 23.

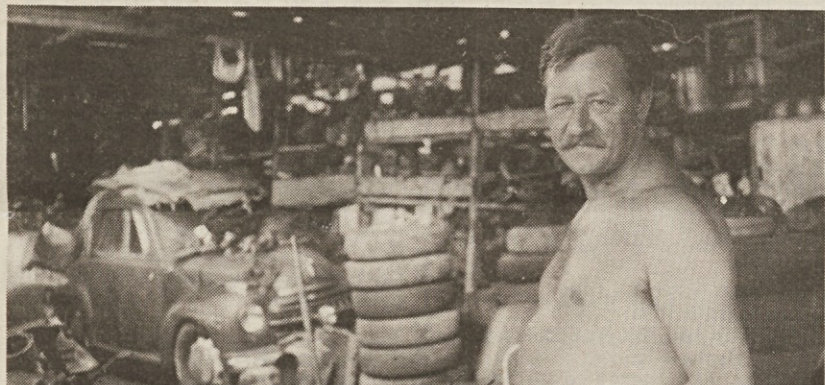
Verižno trčenje na Korzu Italia

V noči med nedeljo in ponedeljkom je prišlo na Korzu Italia do neobičajnega verižnega trčenja. Vpleteni so bili kar štirje avtomobili. V bolnišnico pa so zaradi lažjega pretresa možganov sprejeli le 21-letno Franco Peteani iz Sovodnj, ki se bo morala tam zdraviti 7 dni. Do trčenja je prišlo okrog druge ure zjutraj, ko je Peteanijeva iz nepojasnjenih razlogov silovito trčila v fiat ritmo, tega je odbilo v renault, renault pa še v citroen visa.

razna obvestila

ZSKP in SP prirejata letos jeseni v Gorici in Trstu spominsko razstavo del Toneta Kralja v zamejstvu. Kdor ima kako Kraljevo delo, naj sporoči na sledeče naslove: Gorica - Andrej Košič tel.: 85162 (v trgovini) in 87170 (doma); Verena Koršič tel.: 34213; Trst - tel.: 768189 (Ul. Donizetti 3) in Sergij Pahor tel.: 227361.

Koliko ljudi lahko zadovoljiš ko brskajo po starih avtomobilih

Poklic, ki si ga je izbral 45-letni Oskar Primožič iz Gorice zahteva veliko spretnosti, saj mora poleg mehanikarskih veščin obvladati še trgovsko. Oskar Primožič ima namreč že celih petnajst let na Peči avtomobilski odpad. Povedal nam je, da je bil sicer ta izhod v silo, saj je imel prej v najemu mehanično delavnico v Gorici, ko pa mu je lastnik odpovedal prostore se je preselil na Peč kjer je postavil avtomobilski odpad.

Prosili smo ga naj zato primerja finančno plat obeh poklicev, saj je nedvomno za to on najbolj »pristojen«. Pravi, da je sicer dela veliko, da pa je končna računica v obeh primerih sila skromna. Večino posluje s kupci iz Jugoslavije, saj tam ni avtoodpadov in prihajajo zato avtomobilisti po stare rezervne dele v Italijo. Sorazmerno veliko zaslužka mu prinaša prodaja raznih kovin, ki so vgrajene v avtomobile, baker, mede-

nina in predvsem aluminij. Enkrat na leto prodaja avtomobile kot staro železo, pri tem pa mu vplačajo približno 80-90 lir za kilogram železa, kot so pač cene na tržiču.

Posel mu tako sorazmerno dobro teče škoda le, da dela v sila neprijetnih pogojih, saj je pred petnajstimi leti postavil napol leseno in napol aluminijasto barako s katero mora biti še danes zadovoljen. Sovodenjska občinska uprava mu namreč zaradi zelo strogih predpisov na tem področju ne more izdati dovoljenja za zidavo. Upa, da bo enkrat le uspel in postavil trdnjši pa tudi za zdravje primernejši objekt, vendar priznava, da je teh možnosti zelo malo, saj je avtoodpad zelo blizu naselja (po predpisih naj bi bil oddaljen najmanj deset kilometrov) pa tudi zemljišče na katerem stoji ni v regulacijskem načrtu predvideno za zidavo. **FABIO GERGOLET**

Marko Waltritsch

Pevma, Oslavje in Štmaver skozi stoletja

12.

V Pevmi je bilo precej revščine, saj je bila zemlja tu v glavnem last Luita Fogarja in še redkih ostalih veleposestnikov. Drugače pa je bilo na Oslavju, kjer so se bili takrat mnogi kmetje že osamosvojili in delali na lastni zemlji. Zaradi tega so tu imeli prve lepo obdelane vinograde. Nekateri kmetje z Oslavja so se tudi proslavili s svojimi vini na prvih dveh briških vinskih razstavah, ki sta bili prva leta 1879 v Kojskem, druga, devet let kasneje, pa v Števerjanu.

Žene delavcev pa tudi kmetice iz Pevme so prale perilo za bogatejše mestne družine. Kdor je imel kaj prostora, je gojil sviloprejk, vendar pa se to ni razširilo tako kot v sosednjih furlanskih vaseh, kjer je bila takrat revščina še večja.

Pri marsikateri hiši v Pevmi so v dolgih zimskih večerih lupili češplje. To je bilo žensko delo. Zbrale so se zdaj v tej, zdaj v drugi hiši, med delom tudi klepetale, da je čas mineval hitreje. Na delo so prihajale celo ženske iz oddaljene Benečije. Domačini so sadje kupovali tudi od Hrvatov in Dolenjcev, kar po cele vozove. Vozovi natovorni s češpljami so prišli na stari trg v Gorico, to je na Trg sv. Antona, tam so jih naši kmetje kupovali v velikih količinah in jih s svojim vozom odpeljali potem domov. Češplje so v Pevmi sušili na velikih lesah na soncu po več dni. Ko so bile dovolj suhe, je bilo treba iztisniti kosti ter po dve in dve češplji sploščiti skupaj. To »penčanje« se je opravljalo zve-

Vojaško pokopališče v Pevmi. Bilo je na kraju, kjer je danes pevmška cerkev

čer. Na teh delovnih večerih ni manjkalo klepet, petja, pripovedovanja pravljic in seveda smeha. Marsikdaj so češpljarji prihajali domov pozno v noč.

Kdaj pa kdaj so ljudje našli čas tudi za zabavo ter kulturo in prosveto. V Pevmi je delovalo že pred koncem stoletja Pevsko in bralno društvo. Leta 1906 je bilo zaradi takrat ostre politične diferenciacije med liberalci in klerikalci ustanovljeno še društvo »Naš prapor«. Pobudo zanj je dal pravzaprav gorški profesor petja in glasbenik Emil Komel. S svakom Damirrom Feiglom, pisateljem in urednikom, sta zahajala večkrat v Pevmo. Ustavila sta se večkrat v gostilni pri Francozinji, tik šolskega poslopja in tam, sede na zidu, prepevala. Nekajkrat je nanju prifrčalo kamenje. Ker sta čula marsikdaj v gostilni prepevati italijanske

pesmi, je Komel prepričal nekaj fantov, da bi ustanovili pevski zbor. Tako je prišlo v začetku leta 1906 do ustanovitve prosvetnega društva »Naš prapor«, ki je bilo liberalno razpoloženo. Prireditve so imeli v veliki dvorani v prvem nadstropju Pri Pekavih (sedanja prosvetna dvorana društva »Naš prapor«). Imeli so lutkarsko skupino, lutke »na štrike«, kot so domačini pravili tem lutkam. V okviru društva sta delovala ženski ter mešani zbor, ki ju je vodil Emil Komel. Ta zbor ni sodeloval pri cerkvenem petju. Prvo prireditev so imeli poleti leta 1906 na dvorišču Fogarjeve gostilne, ki je bila nasproti nekdanje cerkve, tam, kjer je sedaj stavba otroškega vrtca. Na to prireditev so prišle tudi kulturne skupine ter godba iz drugih krajev Goriške. Nastopil je tudi domači pevski zbor. Avgusta Čuk-Luznikova je solo zapela »Biljenko«. Obleke za dramsko skupino je posodila baronica Adrienne Thoemell roj. Teuffenbach. Prireditve v zimskem času pa so bile v dvorani Pri Pekavih. Dramsko skupino so vodili učitelji, ki so prihajali iz Gorice.

Nekateri starejši domačini se spominjajo tudi učiteljice Kersnikove, ki je nekaj časa pred vojno učila na šoli v Pevmi. Ta da je bila »hudičeva«. Nekoč je učencu doma s šance, ki je bil revne družine in imel od dela spokane roke in so zato bile videti kot umazane, skušala roke »umiti« s ščetko za ribanje, tako da so otroku začele roke krvaveti. Ves razred je takrat jokal, učiteljica pa se otroka ni usmili. Velikokrat ni pustila otrok med poukom na potrebo in marsikdaj so otroci napravili malo potrebo kar v razredu, tako da je bila na tleh učilnice tu pa tam luža. V razredu je učence zapirala kar celo dopoldne. Šele ko je mati enega teh otrok, Gina Komavli - Cinjolova šla protestirat na Krajevni šolski svet, ko ni pri učiteljici dosegla ničesar, je Kersnikova začela puščati otroke iz učilnice na potrebo. Otroke je ta »hudičeva« učiteljica tepla po rokah z dolgim kvadratnim metrom.

Pričevanje Filipa Kalana - Kumbatoviča

Zanimive besede o gledališču

človečnosti in izvirnem iskanju

Protagorejsko geslo »Človek — merilo vseh stvari« si je za motto svojega pričevanja izbral Filip Kalan, po očetu Kumbatovič, pisatelj, esejist in publicist, rojen 1910 v Gradcu v Avstriji; venomer vitalni arhitekt in dolgoletni profesor ljubljanske Akademije za radio, gledališče, film in televizijo, pisatelj, ki je kot skorajda obsedeni ljubitelj in raziskovalec gledališča, razvil v kar pionirskem smislu tisto vedo o gledališču, ki se ji pravi kulturna zgodovina gledališča in pomeni razumeti in doumeti gledališko zgodovino kot nenavadno slikovito pričevanje o duhovnem nastanku Evrope in civilizacije nasploh — namreč gledališče kot spoj besedila in vseh tistih družbenih, socioloških okoliščin, ki so v danem trenutku pogojevale gledališko zgradbo, način uprizorjanja ter ne nazadnje interpretacijo teh ali onih avtorjev.

Filip Kalan, ki je bil ob koncu druge vojne direktor in dramaturg ter tudi režiser Slovenskega narodnega gledališča za osvobodeno ozemlje in to z repertoarjem, ob katerem se lahko zamislijo vsi današnji oblikovalci gledališča: v tistih težkih časih poleg obveznih agitkov tudi Linhart in Cankar, Čehov in Molière; kar je nazadnje privedlo celo do uprizorjanja izbranih prizorov iz Shakespeara in Sofokleja. Fantastičen je seveda predvsem zaključek citiranega spiska, ki pač govori, kaj vse je lahko gledališče »za ljudstvo«, v kolikor hodi pač s tem ljudstvom vstric ali — kot pravijo izvedenske analize — izbranega pol koraka naprej.

Filip Kalan, ki je ravno med NOB s svojim repertoarjem definiriral tako imenovano »evropeizacijo« gledališkega in kakršnegakoli progresivnega ustvarjanja, izumil torej definicijo, ki je postala kasneje nešteto krat citiran citat, nekakšna splošna krilatica — in pomeni odpreti si tudi kot majhen narod okno v svet Evrope in sveta samega ter to isto Evropo in isti svet soustvarjati s svojim kvalitetnim, nič več provincialnim deležem. Definicija, ki je svoje čase učinkovito pomagala na poti iz vseh tistih mučnih labirintov odmaknjenosti, malovernosti, poti, ki se v kulturnih sredinah pojavijo vedno, kadar pravi kulturni prodor otopi, se potopi v samozadovoljstvo ali resignacijo.

Taisti Filip Kalan se je odpravil v svojo prvo šolo ravno tistega leta, ko je umrl cesar Franc Jožef, in iz tega časa izvirajo prvi globlji življenjski vtisi, ki se z realko v Mariboru in univerzo v Ljubljani prevesijo že v pisateljsko zakladnico pripravljeno na mladega, živega ustvarjalca. Poleg srečanja s težkim, krutim življenjem, pisatelj kasneje dobi odločilne impulze v soočenju z vsaj dvema velikima pedagogoma — kasneje je

Filip Kalan doberšen del svojega nemirnega življenja posvetil ravno pedagoškemu delu — ki mu dokončno odpreta pot v pokrajine resnične ustvarjalnosti. Režiser Rade Pregarc se neizbrisno zareže v pisateljevo zavest z mislijo, da je nujno gledališko besedilo videti in slišati obenem, sicer s tem besedilom nekaj ni v redu; Izidor Cankar pa ga kot profesor umetnostne zgodovine na arhitekturi uvede v čarobni svet kompozicije, ki jo Filip Kalan seveda razume izvirno: kompozicija je vse, od zgradbe do simfonije, od pesmi do slike, pri čemer pa je nujno za orientacijo to kompozicijo presojati skozi človeka in samo človeka — odtod »človek je merilo za vse stvari.«

Ves čas angažiran duhovno, je Filip Kalan že med vojnami dokaj hitro, tako rekoč — kot sam pravi — organsko in brez velikega načrta, na strani leve, čeprav že tedaj sovraži dnevno parlarstvo, ideološko ožino, ali kot sam pravi, da »jih je bilo tedaj zelo malo, ki smo se zavedali, da živimo v času Sigunda Freuda in Alfreda Adlerja, Thomasa Manna in Marcela Prousta.« Odtod tudi njegovi nazori o pravi in resnični umetnosti, ki se vedno poraja v krizni situaciji.

Z drugimi besedami, svet ni nikoli popoln z ozirom na svoje možnosti in zmožnosti razvoja in izbrani posameznik je tisti, ki se v imenu še nedoseženega napredka sooči z družbo, ji torej dokaže njeno krizno imenico, krizno situacijo. Po Kalanu pa je takšnih sočenj več vrst, saj poznamo tragično soočenje z družbo, kakor tudi poznamo komično in nazadnje tudi groteskno soočenje.

In tudi ostale velike stvari definira Filip Kalan lucidno in istočasno preprosto, nima rad vzvišenih besed in napihnjenega samopotrjevanja, ves čas ostaja v okviru svoje nemirne, iščočje poti izvirnosti. V tem smislu opiše svoja leta med NOB kot leta, ki mu jih je bilo dano preživeti brez panike, že dozorelemu in v sebi izčiščenemu, saj mu je bilo jasno, da tisti, ki niso na pravi strani, ki so na strani malovernega, preprosto boja ne bodo zdržali.

Skratka: živa in izvirna osebnost, ki je ves čas zavestno usmerjena v to svojo izvirnost, naravnost o-svežujoč primer tiste odprtosti oziroma »evropeizacije«, ki z eno in isto potezo razrešuje umetnostna in filozofska vprašanja, vprašanja in dileme majhnega naroda, njegovega poslanstva in tiste prihodnosti, ki si jo bo pač v dilemi med osamljenostjo in odprtostjo izbral taisti narod v sedanjem pa tudi prihodnjem svetu.

JANEZ POVŠE

Ob 1100-letnici

Metodove smrti

Leto 862 je nedvomno ena najpomembnejših prelomnic v zgodovini Slovanov. Tega leta je namreč moravski knez Rastislav v želji, da bi svoji deželi zagotovili večjo cerkveno in politično samostojnost, poslal bizantinskemu cesarju Mihailu III. odposlanstvo s prošnjo, naj mu pošlje škofa in učitelja, ki bi njegovega muže pokristjanjenemu ljudstvu razlagal verske resnice v domačem jeziku. Cesar je za to nalogo izbral izredno izobraženega ter diplomatsko in misijonsko izkušnega Konstantina Filozofa ter njegovega brata Metodija, saj sta »Solunčana, a Solunčani vsi čisto slovansko govoré«. Konstantin se je za to misijo temeljito pripravil: najprej je sestavil popolnoma nov črkopis — glagolico, nato pa prevedel evangelistar, t.j. evangelijska berila za nedelje in praznike, kot temeljni pripomoček za misijonsko dejavnost. Ko je naslednje leto 863 z bratom in nekaj učenci prišel na Moravsko, je svoj program še razširil: poleg široke vzgojne dejavnosti je kmalu prevedel tudi vse knjige, potrebne za bogoslužje, verjetno pa tudi nekatere druge, in s tem postavil temelje novemu knjižnemu jeziku, ki naj se rabi v cerkvi in zunaj nje. To sicer za Vzhod ni bilo nič revolucionarnega, saj so tam že tudi drugi narodi imeli bogoslužje v svojem jeziku, za Zahod pa je spričo skoraj popolne latinizacije verskega in političnega življenja nedvomno pomenilo nekaj novega. Tako so Slovenci stopili v krog takrat še redkih narodov z lastnim knjižnim jezikom, z bogoslužjem v svojem jeziku in — pozneje — tudi s svojo cerkveno organizacijo.

Po štiridesetih mesecih učiteljskega delovanja na Moravskem sta Konstantin in Metod končala prvi krog svojega dela in šla posvetiti svoje učence. Spotoma sta se ustavila pri panomskem knezu Koclju, ki je bil navdušen nad novo pridobitvijo »močno je vzljubil slovanske knjige, da bi se jih naučil« in jima dal do 50 učencev. Panonija je takrat že okoli 70 let spadala v misijonsko območje

salzburških nadškofov; ti so v deželi posvetili vrsto cerkva, knez jim je kot mejni grof pod nemško nadoblastjo podaril več posesti in v panonski prestolnici Blatenskem Kostelu je bil njihov namestnik. S prof. Grivcem torej lahko domnevamo, da je bilo med duhovniki več domačinov in da so bili med učenci, ki jih je Kocelj dal Konstantinu in Metodu v uk, tudi že domači duhovniki in duhovniški kandidati.

To je bil torej prvi neposredni stik prednikov današnjih Slovencev z dejavnostjo Konstantina in Metoda, s slovansko pisavo in slovanskim bogoslužjem.

Konstantin in Metod sta v Panoniji prebila najbrž okrog pol leta in v tem času pripravila podlago za poznejše delo. Verjetno sta se jeseni l. 867 odpravila z učenci naprej in prek Benetk prispela okrog božiča istega leta v Rim; tam sta pri papežu Hadrijanu II. dosegla potrditev slovanskega bogoslužja, torej vsega istega dela. V Rimu je Konstantin odšel v samostan, prevzel meniško ime Ciril, zbolel in 14. februarja 869 umrl. Pred smrtjo je še rotil brata Metoda, naj ne opusti začetka dela: »Glej, brate, tovariša sva bila in eno brazdo orala; in jaz na lehi padam, svoj dan sem skončal. Ti pa močno ljubiš goro, a nikar zaradi gore ne zapuščaj učenja svojega, saj s tem se že laže zveličaš.«

Medtem je od l. 868 divjala vojna med Nemci in Moravani in Metod ni mogel na pot. Takrat pa je k papežu prišlo Kocljevo pismo s prošnjo, naj mu prepusti Metoda. Papež je res še istega leta poslal Metoda ne samo Koclju, »ampak vsem onim slovanskim deželam učitelja od Boga in svetega apostola Petras«, torej kot svojega legata v Panonijo in na Moravsko. Tudi je blagoslovil slovansko bogoslužje in prevedene knjige, in »če more kdo drug dostojno in pravouerno prevajati, naj bo svet in blagoslovljen«. Kocelj je Metoda sprejel z veliko častjo, vendar ga je kmalu poslal nazaj v Rim, da ga papež posveti za škofa. Tako je postal Metod konec l. 869 ali v začetku 870 nadškof za Panonijo in Moravsko na obnovljeni sirmijski škofiji stolici sv. Andronika. Po vrnitvi v Panonijo je nekaj časa urejal cerkvene razmere v svoji novi provinci, saj so nemški duhovniki pod vodstvom nadduhovnika Richalda zapustili Panonijo. Še istega l. 870 je Metod odšel tudi na Moravsko, kjer naj bi bil dobra 3 leta, tam pa so ga zajeli Nemci, ga odpeljali v Regensburg, mu sodili vpricho nemškega kralja Ludovika, čes da se je postal njihovih cerkvenih pokrajini, in ga zaprl v samostan, najbrž v Ellwangen. Šele na intervencijo novega papeža Janeza VIII. so ga leta 873 izpustili. Morda je bil pri izpustitvi navzoč tudi Kocelj, saj so mu zagrozili: »Ako imaš tega pri sebi, se nas ne boš dobro znebil«. In res, že naslednje leto 874 beremo, da je salzburški nadškof Theotmar posvetil neko cerkev pri Ptuju, torej na panonskem ozemlju, o Koclju pa od slej ni nobenega glasu več. Metod je odšel na Moravsko, kjer je bil zavladal Svetopolk (potem ko je Rastislava osleplil in izročil Nemcem ter leta 874 sklenil z njimi mir). Metod je deloval na Moravskem do svoje smrti, 6. aprila leta 885, po njegovi smrti pa je nemška stranka tudi iz Moravske pregnala njegove učence ali pa jih prodala v služnost in prepovedala slovansko bogoslužje.

JANEZ ZOR

(Se nadaljuje)

Velika razstava o secesijski revoluciji

Lanska razstava o Turkih pred prestolnico je na Dunaj privabila nad pol milijona obiskovalcev. To je bil velik uspeh za prireditelje. Še bolj so si meli roke turistični delavci v avstrijski prestolnici, saj so ti turisti, ki so sem prišli iz vsega sveta, napolnili hotele, restavracije, vsaj enkrat obiskali kako staro dunajsko kavarno ali tipično gostilnico v Grinzingu, obiskali še kak drug muzej, špansko konjeniško šolo pa še kako koncertno dvorano.

Zaradi tega ni nič čudnega, če so letos na Dunaju priredili še eno pomembno razstavo, ki že od 28. marca, ko so jo odprli, privablja v avstrijsko prestolnico desetisoče obiskovalcev. Turisti so sicer na Dunaju nekaj čisto vsakdanjega. To so povedali tudi zastopniki avstrijskega turističnega urada na nedavni tiskovni konferenci v Trstu. Vendar pa si turistični delavci prizadevajo privabiti v to mesto tudi tiste, ki so tam že bili.

V letošnjem poletju imajo na Dunaju kar 300 različnih koncertov. To so koncerti za najrazličnejše okuse, z najbolj klasično pa tudi z najsoodobnejšo glasbo.

Vendar pa so na Dunaju letos pripravili veliko razstavo dunajske secesije. Za to plodovito obdobje avstrijske kulture, ki je dobila ustvarjalce tudi v zastopnikih drugih narodnosti, ki so ob obratu stoletja, bile podvržene habsburškemu monarhu, velja v zadnjem času veliko zanimanja. Lani je bila v Benetkah, v Palači Grassi, prirejena velika razstava o dunajski secesiji. Istočasno so bile širom po Italiji razstave nekaterih znamenitih slikarjev tistega časa. Nekaj podobnega, v sicer veliko manjši meri, smo lahko videli tudi pri nas, v Trstu in Gorici. Žal, je šla tokrat po vodi pobuda arhitekta prof. Marca Pozzetta, da bi v Trstu priredil veliko razstavo o Maxu Fabianiju, enemu med znamenitejših ustvarjalcev dunajske secesije.

Od konca aprila pa do 6. oktobra letos je v zgodovinskem muzeju mesta Dunaj, v Kunstlerhausu na Karlsplatzu, odprta razstava o dunajski secesijski umetnosti ob obratu 19. in 20. stoletja. Razstava je razdeljena v 24 odsekov. Na njej je moč videti tako likovna dela kot stvaritve arhitektov, razstavljeni so notni zapisi znamenitih glasbenih ustvarjalcev tiste dobe pa rokopisi pesnikov in pisateljev.

Secesijska, tako imenovana moderna umetnost, ali kot jo nekateri nazivajo »liberty« umetnost, je zajela vse taktarne dunajske kulturne kroge. Navzeli so se je tako Dunajčani kot ustvarjalci drugih narodnosti, ki so takrat našli svoje kulturno središče na Dunaju. Na razstavi lahko vidimo dela likovnih umetnikov Gustava Klimta, Egon Schieleja, Oskarja Kokoschke, dela vodilnih arhitektov Otta Wagnerja in Adolfa Loosa. Seveda ne manjkajo tu dela drugih arhitektov, njunih učencev, kot sta bila Max Fabiani in Jožef Plečnik, oba Slovenci. Medtem ko je drugi pustil vidne sledove na Dunaju in v Ljubljani, najdemo Fabianijeve stvaritve v Gorici (Trgovski dom), v Trstu (Narodni dom - Balkan) ter seveda na Dunaju, kjer so še danes nekatere njegove palače. Sem sodijo tudi glasbeniki Gustav Mahler

(v zadnji sezoni so v Benetkah najbrž prvič v svetu tako načrtno izvedli celoten opus njegovih simfonij), Anton von Webern, Alban Berg in Arnold Schonberg. Poleg teh pa so razstavljeni tudi dela književnikov kot so bili Hugo von Hofmannstahl, Karl Kraus, Artur Schnitzler in Robert Musil. Seveda tu ne sme manjkati Sigmund Freud, ki je svoje raziskave pričel prav v tem času v cesarski prestolnici.

Seveda so plakati, katalogi, reklamni panoji vsi izdelani v secesijskem tonu. Kot je lani razstava v Benetkah pritegnila pozornost ljubiteljev umetnosti bo brez dvoma zanimanje vzbudila tudi sedanja razstava na Dunaju.

»Če greš na Dunaj, pusti trebuh zunaj!« so pravili naši dedje, ki so hoteli v prestolnico. No, v letu 1985 trebuha ne bomo pustili zunaj. Vendar pa, če gremo na Dunaj, bomo morali nesti s seboj polno denarnico šilingov seveda, kajti v primerjavi z našo liro je šiling zelo cenjen. Vse bo v redu, če bomo hoteli plačati vstopnino za razstavo, če bomo hoteli prenočiti v nerazkošnem hotelu, če pa bomo zvečer hoteli na operno predstavo v operno hišo bomo morali najbrž izbrati listek za vstop na stojišče. Tu bomo namreč porabili le 60 ali 80 šilingov (en šiling velja nekaj več kot 90 lir). Če pa bomo hoteli v prve vrste parterja ali pa na častna mesta v lože, potem bomo, bi morali, odšteti kar 800 šilingov. To pa je tudi za nas, ki smo potomci nekdanjih cesarskih podanikov, najbrž nekaj preveč dragega.

MARKO WALTRITSCH

32. Puljski festival ○ 32. Puljski festival ○ 32. Puljski festival

KAJ SO OVNI IN MAMUTI

Prvi celovečerni film Filipa Robarja, v produkciji Filmske alternative iz Novega mesta in Vibe, so predstavili včeraj (22. 7.) v areni. Direktor fotografije je Karpo Godina, ki prej kot režiser velja za odličnega snemalca, med najboljšimi v Jugoslaviji. Avtor glasbe je Jani Kovačič. V glavnih vlogah nastopajo Marko Derganc in pa Slavko Štimac, ki se je že izka-

zal kot odlični mlad interpret v filmih Železni križec (Peckinpah), Posebna vzgoja, Varljivo poletje '68 in v Kusturičevem Dolly Bell.

Delovni naslov tega filma je bil Bosanci oz. Bosna-Blau, torej bo vsem jasno, za kaj gre. Ta je, če se ne motimo, prvi slovenski film, ki se neposredno loteva vprašanja priseljavanja delavcev iz drugih jugoslovanskih republik, zlasti iz Bosne, ki žive s

svojimi družinami in delajo v Sloveniji. Tako o filmu ravnatelj Vibe Bojan Štih: Film je poskus samonorečevanja slovenskega naroda iz svojih lastnih napak.

KDO JE FILIP ROBAR

Se je rodil 1940 v Boru (Srbija), šolal v Novem mestu, študiral filozofijo in književnost v Ljubljani in doštudiral filma na Columbia Collegeu v Chicagu. Je znan doma in v tujini po njegovem dokumentarcu Opre Roma ali Pamet v roke, ko boš v drugo ustvarjal svet, ki izvirno analizira vsakdanje življenje in probleme romske skupnosti na Dolenjskem. Robar kaže resničnost in banalnost neresljivega konflikta: obrobost Ciganov v sodobni družbi. Romi kot družbeni problem, katerega reševanje vodi skoraj nujno v represijo in getizacijo. Robar prepričljivo podira vsako mitologizacijo romske »svobode« in poetizacijo v tem smislu njihovega načina življenja.

DAVORIN DEVETAK

Slavko Štimac v filmu Ovni in mamuti

INFORMATIVNI
SPORED
BUTNSKALA
ANTICASANOVA

DANES, 23. JULIJA

Kino
Beograd

režija Franci Slak
režija Vladimir Tadej

Arena

INFORMATIVNI
SPORED
LJUBEZENSKA PISMA S PREMISLEKOM
ŽIVLJENJE JE LEPO

režija Zvonimir Perković
režija Bora Drašković

V nedeljo se je v Parizu zaključil Tour de France Zmagoslavje Bernarda Hinaulta

PARIZ — Francoski kolesar Bernard Hinault je osvojil svojo peto krožno dirko po Franciji ter tako izenačil rekord Anquetila in Merckxa, ki sta tudi osvojila »tour« po petkrat. Hinault, ki ima šele 30 let, je tako že postal kolesarska legenda, saj je trenutno tudi najboljši aktivni kolesar. Moser namreč še zdaleč ni zmagal toliko kot Francoz, Fignon pa mora še dokazati, da je sposoben Hinaultovih podvigov.

Francoz pa je obenem že dvakrat v isti sezoni osvojil »giron« in »tour«, kar je doslej uspelo le Faustu Coppiju. Hinault je bil tudi letos veliki favorit »toura«. Za njegovega največjega nasprotnika so komentatorji imeli klubskega tovariša Američana Grega Lemonda, kar se je tudi zgodilo, saj je bil mladi in ambiciozni ameriški kolesar po kapetanu svoje ekipe daleč najboljši tekmovalac na »touru«. Nekateri celo menijo, da bi lahko že letos stopil na najvišjo stopničko na končnem nagrajevanju v Parizu, če se ne bi pokoril zakonu ekipne discipline.

Vendar pa je bil tudi tokrat Hinault odličen. Res je imel težave v drugem delu dirke in predvsem na Pirenejih, a to v glavnem zaradi nesrečnega padca, pri katerem si je med drugim zlomil nosno kost, tako da je imel celo nekaj težav pri dihanju. Vendar pa je z lahkoto nadzoroval dirko, saj je npr. tretjevršeni na skupni lestvici Irec Roche zaostal za cele štiri minute in pol, četrtovršeni Kelly pa za skoraj šest minut in pol.

Na tem »touru« se je izkazalo tudi

nekaj povsem novih imen svetovnega profesionalnega kolesarstva. Peto mesto Avstralca Andersona je le potrditev njegovega talenta, vendar pa sta npr. Kolumbijca Herrera in Parra popolnoma novi imeni v tem športu.

Poglavje zase so Italijani, ki so tokrat povsem razočarali. Najboljši je bil namreč Visentini, ki se je do sedaj na »giron« skoraj vedno izkazal, tu pa je zasedel klavirno 49. mesto z več kot uro zaostanka za zmagovalcem. Drugi najboljši Italijan je bil Festa, ki je zasedel končno 95. mesto z več kot dvema urama zaostanka.

Zadnja etapa »toura« je bila nižinska, na cilj na Elizejskih poljanah pa je prišla strnjena skupina vseh preostalih 144 kolesarjev. V končnem

sprintu je bil najboljši belgijski kolesar Rudy Matthijs, ki je v sprintu že osvojil prvi dve etapi te krožne dirke po Franciji. Za las je prehitel Kellyja, Francoza Castainga in Italijana Bontempija. Italijani med drugim na »touru« niso osvojili etapne zmage od leta 1983, od Gimondi jevega uspeha pa sta pretekli dve desetletji.

Končna lestvica letošnjega »toura« je sledeča: 1. Hinault (Fr.) 113.24'23"; 2. Lemond (ZDA) po 1'42"; 3. Roche (Irska) po 4'29"; 4. Kelly (Irska) po 6'26"; 5. Anderson (Avs.) po 7'44"; 6. Delgado (Šp.) po 11'53"; 7. Herrera (Kol.) po 11'53"; 8. Parra (Kol.) po 12'53"; 9. Chosas (Šp.) po 13'56"; 10. Bauer (Kan.) po 14'57"; 49. Visentini (It.) po 1.03'08".

Zaključil se je tudi »tour« za ženske Caninsova odlična

PARIZ — Italijanka Maria Canins je zmagovala druge kolesarske krožne dirke po Franciji za ženske. Takoj je treba povedati, da ni imela prave konkurence, saj je v skupni lestvici obeh delov »toura« prehitela drugouvrščeno Francozinjo Longo za celih 22 minut.

Marii Canins se je treba zahvaliti, če je v Italiji kolesarstvo za ženske postalo popularno kar čez noč. Ko je namreč lanj Američanka Martin osvojila prvi ženski »tour«, so časopisi novico odpravili v nekaj vrsticah. Tokrat pa je drugače. Caninsova je že postala pojem in že vsi znajo podrobnosti o njenem življenju, ki je v nekaterih ozirih kot pravljica.

Italijanska kolesarka je doma iz Val Badie v osrčju Dolomitov, po poklicu pa je smučarska učiteljica. Ima sedemletno hčerko Concetto, osvojila pa je že ducat italijanskih naslovov v smučarskem teku. Kolo je »odkrila« povsem naključno. Na smučarske treninge se je namreč odpravljala s kolesom, le pred nekaj leti pa so ji za rojstni dan darovali tekmovalno kolo in res je maja 1982 začela s kolesarskimi tekmovalji. Takoj je bila daleč najboljša. Zmagovala je kot za stavo, saj je bila brez prave konkurence. Italijanska ženska kolesarska zveza pa ni imela nikoli posebnega posluha za žensko kolesarstvo, saj so nekateri menili, da je to izrazito moški šport. Sedaj pa je v Italiji že štiristo kolesark, kar je že stvarnost, katere ni več mogoče obiti.

Poleg Caninsove sta se namreč na letošnjem »touru« izkazali še njeni rojakinji Chiappova in Bonanomi-

jeva, ki sta zasedli mesti tik pod vrhom. Zanimivo je še, da premoč Caninsove ni zmanjšala zanimanja za to dirko, obratno, še povečala ga je. Tudi v Franciji je mnogo ljudi sledilo ženskam na kolesih in tudi končno nagrajevanje, ko sta Hinault in Caninsova kar skupaj dobila nagradi za zmagovalca, je bilo v tem oziru emblematično. Zadnja etapa je osvojila domačinka Damianijska pred Anglezinjo Swinnertonovo.

KONČNA LESTVICA: 1. Canins (It.) 18.36'25"; 2. Longo (Fr.) po 8'57"; 3. Bonanomi (It.) po 9'7"; 4. Li (Kit.) po 9'7"; 5. Broca (Fr.) po 11'15".

KONČNA LESTVICA PO TOČKAH: 1. Canins (It.) 17.141; 2. Longo (Fr.) 15.810; 3. Odin (Fr.) 15.062; 4. Chiappa (It.) 14.906; 5. Bonanomi (It.) 14.821.

totip

1. —	1. Indo	2
	2. Cabato	2
2. —	1. Biscuten Lav	2
	2. Borel	X
3. —	1. Adico	2
	2. Comprata	2
4. —	1. Barbaruta	X
	2. Avulso	X
5. —	1. Club	1
	2. Cockino	X
6. —	1. Caburum	1
	2. Sci - munito	2

KVOTE

12 —	19.503.000 lir
11 —	880.000 lir
10 —	71.000 lir

Motociklizem: na VN Francije

Spencer kot Hailwood

LE MANS — Američan Freddie Spencer je na motociklistični dirki za VN Francije izenačil rekord, ki ga je postavil leta 1966 britanski as Mike Hailwood, ko je štirikrat zmagal v dveh razredih istočasno. V nedeljo se je namreč Spencer znova uveljavil tako v razredu do 250 ccm kot v razredu do 500 ccm. Medtem ko je bilo pričakovati, da bo Američan brez posebnega naprežanja osvojil prvo mesto v četritrskem razredu, v katerem doslej zmaguje kot za stavo, pa si je marsikdo glede na čase iz preizkusnih voženj obetal bolj izenačen boj vsaj v politrskem razredu. Spencer pa ni dopustil presenečenja.

Dirka v razredu do 500 ccm je bila sicer v začetku precej razgibana. Haslam je odlično začel in takoj povedel pred Gardnerom, Mamolo in samim Spencerjem. Zatem je bil na vrsti Gardner, ki je resno zaposlil Američana, vendar je kaj kmalu preluknjalo kolo in dirke je bilo zanj konec. Tedaj je odločno napadel Sarron, ki pa je svojo preveliko napadalnost tudi plačal s tem, da je zletel s proge.

V razredu do 125 ccm so bili znova v ospredju Italijani, ki so osvojili štiri od prvih petih mest. Tokrat pa ni manjkalo polemik, ko Gianola, kljub drugačnemu dogovoru, ni pustil VRSTNI RED

80 CCM: 1. Nieto (derbi) 32'43"35 s poprečno hitrostjo 132,165 km na uro; 2. Doerflinger (krauser) po 13'11"; 3. Van Kessel (huvo-casal) po 23'28.

prvega čez cilj Gresinija.

SKUPNA LESTVICA: 1. Doerflin-

ger (Švi.) 76 (svetovni prvak); 2. Martinez (Sp.) 52; 3. Kafka (Av.) 42; 4. Herreros (Sp.) 40; 5. G. Wai-bel (ZRN) 32.

125 CCM: 1. Gianola (garelli) v 39'11"46 s poprečno hitrostjo 142,908 km na uro; 2. Gresini (garelli) po 22'100; 3. Kneubuhler (LCR-MBA) po 12'41; 4. Brigaglia (MBA) po 15'06; 5. Bianchi (MBA) po 17'50.

SKUPNA LESTVICA: 1. Gresini (It.) 76 točk; 2. Bianchi (It.) 75; 3. Gianola (It.) 57; 4. Kneubuehler (Švi.) 50; 5. Auinger (Av.) 42

250 CCM: 1. Spencer (honda) v 40'00"76 s poprečno hitrostjo 152,591 km na uro; 2. Mang (honda) po 9'82; 3. Ricci (honda) po 24'69; 4. Herweh (real-rotax) po 29'85; 5. Lavado (yamaha) po 30'03.

SKUPNA LESTVICA: 1. Spencer (ZDA) 119 točk; 2. Mang (ZRN) 82; 3. Wimmer (ZRN) 69; 4. Lavado (Ven.) 67; 5. Reggiani (It.) 34.

500 CCM: 1. Spencer (honda) v 45'58"33 s poprečno hitrostjo 160,479 km na uro; 2. Roche (yamaha) po 15'71; 3. Mamola (honda) po 19'80; 4. Lawson (yamaha) po 26'89; 5. Haslam (honda) po 34'48; 6. Samin (honda) po 1'22"75; 7. Pons (suzuki) po 1'28"06; 8. Reiner (honda) po 1 krogu; 9. Biliotti (honda) po 1 krogu; 10. Baldwin (honda) po 1 krogu; 12. Uncini (suzuki) po 1 krogu.

SKUPNA LESTVICA: 1. Spencer (ZDA) 111 točk; 2. Lawson (ZDA) 94; 3. Sarron (Fr.) 62; 4. Gardner (Avs.) 61; 5. Haslam (VB) 57; 6. Mamola (ZDA) 50; 7. Roche (Fr.) 34; 8. De Radigues (Bel.) 34; 9. McElnea (VB) 19; 10. Van Dulmen (Niz.) 14.

Avtomobilizem: na dirki za VN Anglije v formuli ena

Prost (mclaren) daleč pred vsemi

SILVERSTONE — Po nedeljski dirki za VN Anglije na hitrem dirkališču v Silverstonu se je Francoz Prost, ki je letos osvojil že štiri preizkušnje (zmage v Imoli mu sicer niso priznali), prebil na sami dve točki razlike za Alboretom, ki vodi v skupnem seštevku lestvice za svetovno prvenstvo. Prost je tokrat najbližje zasledovalce prehitel kar za cel krog in dokazal, da znova razpolaga z izredno zanesljivim vozilom ter da je ob De Angelisu (lotus) in Rosbergu (williams) gotovo najnevarnejši nasprotnik Ferrarijevega pilota. Prav Alboreto je tokrat z izredno preudarno vožnjo pristal na drugem mestu, ki ga v začetku verjetno ni nihče pričakoval: že po 9 krogih je bil Alboreto na devetem mestu, skozi vso dirko pa je prehitel enega samega tekmovalca, Piqueta. Vendar je imel veliko sreče; eden za drugim so zmanjkali De Angelis, Mansell, Rosberg, De Cesaris, Lauda in Senna. Na koncu je Alboreto sicer za Prostom zaostal za en krog, vendar se pa so bile nove točke, s katerimi je ostal na prvem mestu. Proga v Silverstonu namreč ni odgovarjala ferrarijem, ki sta že na poskusnih vožnjah bila sorazmerno počasna. Pri Ferrariju si sedaj precej obetajo od naslednjih štirih dirk (4. avgusta v Nurburgringu, 18. avgusta v Zeltwegu, 25. avgusta v Zandvoortu in 8. septembra v Monzi).

Kljub odličnemu začetku Brazilca Senne (lotus renault), ki je vodil kar 59 krogov od skupnih 65, je bilo na nedeljski dirki od trenutka do trenutka pričakovati, da mu bo odpovedal

motor ali bo ostal brez goriva, kar se je tudi zgodilo, saj je pet krogov pred koncem ostal brez kapljice bencina. Prost, ki je potrpežljivo čakal ta trenutek, je tako prevzel vodstvo in ga do kraja ni več izpustil. Veliki porazenec v Silverstonu sta bili vozili williams-honda, ki sta na poskusnih vožnjah z Rosbergom pustili ostale daleč za sabo. Zvrhano mero smole je znova imel Lauda, ki je moral odstopiti osem krogov pred koncem. Spet pa je navdušil De Cesaris, ki je po petih krogih s sicer tveganima manevroma prehitel celo Prosta in še Mansella. Tretje mesto je zasedel veteran Laffite.

Takoj pa je moral odstopiti drugi Ferrarijev pilot, Šved Johansson, v katerega se je znova zaletel Francoz Tambay. Nekaj polemik je zbudila tudi odločitev direktorja dirke, sicer izkušnega Coperja, ki je nepričakovano ustavil tekmovalce pri 65. krogu, medtem ko bi jih morali prevoziti 66. Po dirki je odkrito priznal, da je naredil napako pri štetju.

Vrstni red
1. Prost (mclaren-porsche), ki je 306,609 km prevozil v 1.18'36"436 s poprečno hitrostjo 235,405 km na uro; 2. Alboreto (ferrari) po 1 krogu; 3. Laffite (ligier-renault) po 1 krogu; 4. Piquet (brabham BMW) po 1 krogu; 5. Warwick (renault) po 1 krogu; 6. Surer (brabham BMW) po 2 krogih; 7. Brundle (tyrell-renault) po 2 krogih; 8. Berger (arrows BMW) po 2 krogih; 9. Patrese (alfa romeo) po 3 krogih; 10. Sena (lotus renault) po 5 krogih; 11. Bellof (tyrell ford) po 6 krogih.

Dirke niso dokončali: Tambay (renault), Ghinzani (osella), Alliot (R AM), Johansson (ferrari), T. Fabi (toleman), Palmer (zakspeed), Cheever (erro alfa), Mansell (williams), Rosberg (williams), Winkelhock (R AM), Martini (minardi), De Cesaris (ligier), Boutsen (arrows), Lauda (mclaren), De Angelis (lotus).

Lestvica za SP
1. Alboreto (It.) 37; 2. Prost (Fr.) 35; 3. De Angelis (It.) 26; 4. Rosberg (Fin.) 18; 5. Johansson (Šve.) 16; 6. Piquet (Braz.) 13; 7. Tambay (Fr.) 11; 8. Senna (Braz.) 9; 9. Boutsen (Bel.) 6; Laffite (Fr.) 6; 11. Mansell (VB) 5; 12. Bellof (ZRN) 4; Warwick (VB) 4; 14. Arnoux (Fr.) 3; Lauda (Av.) 3; De Cesaris (It.) 3; 17. Surer (Švi.) 1.

Lestvica avtomobilskih hiš
1. Ferrari 56; 2. McLaren 38; 3. Lotus 35; 4. Williams 23; 5. Renault 15; 6. Brabham 14; 7. Ligier 9; 8. Arrows 6; 9. Tyrrell 4.

Jollyjevi dvojici evropski naslov

Ob poletovcu Damjanu Kosmaču, ki je na evropskem prvenstvu v umetnostnem kotalkanju na Nizozemskem med kadeti osvojil dve srebrni odličji in o čemer smo že poročali, se je uveljavil tudi tržaški par Francesca Pergola - Ezio Mazziero, ki je zasedel celo prvo mesto. Dvojica je povedla že po obveznih likih in svojo prednost še povečala v prostem programu.

Odbojgarski turnir za mladinske reprezentance v Sovodnjah

Prispevek k utrjevanju prijateljstva

Sovodnjska telovadnica je prizorišče pomembne mednarodne športne prireditve, drugega odbojgarskega turnirja za juniorske reprezentance, ki se ga letos udeležujejo izbrane vrste Jugoslavije, Italije, Tunizije, Francije in vojaške reprezentance.

O važnosti dogodka ter o pomenu, ki ga ima turnir tudi za našo krajevno odbojko, je na otvoritveni svečanosti spregovoril pokrajinski odbornik za šport Mirko Spacapan, ki se je zahvalil vsem društvom in ustanovam, ki so prispevale, da je po-buda lahko stekla. V prvi vrsti gre zahvala sovodnjski občinski upravi, domačim športnikom, našima kreditnim zavodom ter športni trgovini K-2 ter vojski, ki skrbi za precejšen del organizacije. Sovodnjski podžupan Vlado Klemše je ugotovil, da to ni le praznik športa, marveč prispevek k utrjevanju miru med narodi.

Otvoritveni večer pa je obsegal še prijateljsko tekmo med vojaško reprezentanco ter izbrano vrsto goriških odbojkarjev, v kateri je bilo največ igralcev goriške Olympie ter štrandškega Vala. Ekipo je vodil Jo-že Cej.

Pokrajinska reprezentanca — Vojaška reprezentanca 0:3 (0, 16, 0)

POKR. REPREZENTANCA: Simon in Damjan Terpin, Marko, Stefan in Igor Cotic, Mavricij Cernic, Ivan Plešničar, Rado Lavrenčič, Rajko Petijan, Tavagnutti in Boscarol.

Očitno je bilo, da so vojaški reprezentantje tehnično in taktično boljši od naših odbojkarjev, ki igrajo vsi v 3. zvezni ligi, medtem ko so na drugi strani mreže nastopali igralci višjih lig. Po katastrofalnem prvem setu so naši zaigrali odločno v drugem nizu, ko so se do zadnjega borili

za zmago. Tretji niz pa je bil podoben prvemu in ni povedal veliko s tehnično - taktičnega vidika. (Pavšič)

SINOČNJA IZIDA
Vojaška reprezentanca Italije — Francija 3:0 (15:2, 15:4, 15:8)
ITALIJA: Viscuso, Piacentino, Maganini, Peru, Mazzini, Lucchesi, Fornasaro, Pantani, Dozzo.

Uvodno tekmo sta odigrali vojaška reprezentanca Italije in Francija. Že takoj na začetku je bilo razvidno, da so »azzurri« bolj izkušeni in so zlahka osvojili prvi in drugi set. Le v tretjem nizu so Francozi pokazali nekaj več in častno izgubili z 8:15.

Jugoslavija - Tunizija 3:1 (15:7, 15:6, 14:16, 15:2)

DANAŠNJI SPORED: ob 20.30 Francija - Jugoslavija in ob 22.00 Italija - Tunizija.

kratke vesti - kratke vesti

Lep izkupiček »azzurrov«

RIM — Bera kolajn italijanske odprave na svetovnem sablaškem prvenstvu v Barceloni je povsem zadovoljiva: osvojila je namreč dve zlati, dve srebrni in eno bronasto odličje. Kolajne so bile takole porazdeljene:

ZR Nemčija 3 zlate, 2 srebrni, 1 bronasta; Italija 2, 2, 1; Madžarska 1, 1, 1; Sovjetska zveza 1, 0, 3; Francija 1, 0, 1; Bolgarija 0, 2, 1; Češkoslovaška 0, 1, 0. SKUPNA LESTVICA: Italija 96 točk, Zahodna Nemčija 93, Sovjetska zveza 77, Francija 60, Madžarska 58, Bolgarija 35, Poljska 34.

Sacco svetovni prvak

CAMPIONE D'ITALIA (Como) — Argentince Ubald Sacco je novi svetovni prvak v superlahki kategoriji (po verziji WBA). Sacco je pokazal veliko boljše tehniko od Hatcherja, ki se je zaradi globoke rane nad levim

očesom v začetku devetega kroga moral umakniti; tedaj so dvoboj prekinili in Argentincu priznali zmago s TKO. Vsekakor je Sacco prepričljivo vodil po točkah.

Italijansko žensko jadralno prvenstvo v razredu 420

TRST — Pred Sosljanskim zalivom se je včeraj začelo italijansko jadralno prvenstvo v razredu 420, na katerem meri moči 16 posadk. Včeraj so opravili dve regati, v prvi se je uveljavila posadka De Martino - Simeone, v drugi pa Massone - Massone. Prvenstvo se bo zaključilo v petek.

Ob osvojitvi srbne evropske kolajne

DAMJANU

čestitajo in so nanj ponosni Poletovi kotalkarji.

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Postni tekoci račun za Italijo
Založništvo čisto tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir 1 st. viš 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtine, zahvale in sozolja po formatu. Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

23. julija 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Nečisti računi Pentagona pri nabavi orožja Novi ameriški »nabavni« cesar

WASHINGTON — Ameriški Pentagon je pred nekaj dnevi na predlog svojega šefa Caspara Weinbergerja imenoval novega »nabavnega cesarja«, se pravi človeka, ki ima kot kupec orožja in druge vojne opreme prav gotovo najgloblji žep na svetu. Amerikanci namreč nimajo vojnih tovarn, kjer bi izdelovali svoje močno in raznovrstno orožje, ampak ga Pentagon (obrambno ministrstvo) naroča pri zasebnih (civilnih) tovarnah kot so General Electric, Boeing, General Dynamic, Ford in drugih. Pentagon pri teh firmah naročeno orožje plačuje iz tistega svojega mamutskega proračuna, ki se v zadnjih letih suče pri bajni vsoti 300 milijard dolarjev. S tem denarjem naroča in plačuje draga orožja, podmornice, letala, tanke, elektroniko, vozila itd. Nakup tega blaga predstavlja za posamezne firme velik posel in gotov denar, zaradi katerega so ta podjetja največja na svetu tudi po sklepanju pogodb. Naravno je, da se s temi posli ukvarja cela ekipa, toda eden v njej je najmočnejši, pa so ga zato imenovali nabavni cesar. Od njega je odvisno, če bo nekdo sklenil posel za milijardo ali pet milijard dolarjev ali ne.

Ta nabavni cesar je sedaj James Wade, pomočnik sekretarja za obrambo. Njegov položaj nima »cesarskega« značaja samo zaradi astronomskih na-

ročil, ki jih daje zasebnim podjetjem, ampak predvsem zato, ker sedaj od njega pričakujejo, da denarja Pentagona, se pravi denarja ameriških davkoplačevalcev, ne bo trošil tako, kot da bi padal z neba, ampak bolj premišljeno.

Weinberger in Reaganova administracija si prizadevata v ameriškem javnem mnenju odpraviti vtis negotovnega zapravljanja sredstev za obrambo države. Ta slabi vtis so si Amerikanci ustvarili na podlagi odkritja številnih afer, ki so pokazale, da so posamezne civilne firme prejemale toliko denarja kot so hotele, da so denar neizprosno trošili, da so bili računi ponarejeni in posli izmišljeni.

Tukaj sedaj javno kritizirajo primera, ko je neka znana firma zahtevala za dobavo letalskega pepelnika 659 dolarjev in ko je neka druga firma za čisti navadno kladivo za zabijanje žebeljev zaračunala 405 dolarjev, medtem ko takšno orodje stane v trgovini vsega skupaj 10 dolarjev. Marsikdo bo rekel, da so to majhne stvari v primerjavi s tistim, kar so fakturirali veliki dobavitelji. Toda sedaj teče preiskava proti nekaterim članom Pentagona, ki so podpisali sporazum, nekaj so jih suspendirali, ostali pa čakajo na podpis, ko bodo v tem poslu pričela veljati nova pravila igre.

Kakor se tukaj sliši, naj bi zaradi

sprememb v nabavljanju orožja Reaganova administracija bila v težavah v kongresu, ko od javnosti zahteva ogromna sredstva za vojsko. To je bil tudi razlog, zakaj so od Pentagona zahtevali, da prekine z neko prakso in povrne omajano zaupanje. V tem pogledu bi moral veliko prispevati prav nabavni cesar, ki bo moral nadzorovati, kako trošijo milijarde iz ogromnega vojnega proračuna.

● **BOCEN** — V univerzitetni kliniki v Innsbrucku je umrl Sigrud Messner, brat znanega plezalca Reinholda. Na povratku s plezanja v skupini Latemar ga je oplazila strela in vrgla 20 metrov globoko. Pri tem se je večkrat udaril v glavo. Bil je predsednik južnotirolskih gorskih vodičev. Leta 1970 je v Himalaji umrl tudi njegov brat Gunther.

V Palermu priprave na »proces stoletja« proti mafiji

PALERMO — Ministrstvo za pravosodje preučuje možnost, da bi zapornike v »ucciardunux«, kot imenujejo zapor v Palermu, premestili v druge zapore in v tako izpraznjenem zaporu nastanili nad 800 mafijcev, ki jim bodo prihodnje pomlad pričeli soditi na »procesu stoletja«.

Tudi branilec zaprtih in obtoženih mafijcev so preučevali to vprašanje in predlagali, naj bi njihove kliente, ki so zaprti daleč proč od Sicilije, premestili bliže.

Ker palermski odvetniki niso še prejeli odgovora na svojo zahtevo, ne bodo več prihajali na sodne obravnave.

□ **RIM** — Dva Italijana sta zasedla prvi dve mesti na 37. svetovnem prvenstvu stenografov v Sofiji. Oba sta zaposlena v italijanskem senatu in sta napisala na minuto po 200 besed. Pisala sta po sistemu Michela, izdelanem 1863. leta in veljavnem v italijanskem senatu

Harriet Beecher Stowe

22.

Koča strica Toma

Zgodba 20-letne Noklek

Prostitucija na Tajskem

BANGKOK — Ko je dopolnila 19 let, se je Noklek odločila, da zapusti svoje bedno življenje s starši in brati v vasi severne Tajske, ki ni zaznamovana na nobenem zemljevidu. Kot toliko drugih deklet jo je premamil blesk prestolnice, premamile so jo govorice, da se bo končno rešila pomanjkanja in osamosvojila.

Tako nekako se prične pričevanje sedaj 20-letne Noklek, a njena življenjska izkušnja je za las podobna toliko drugim, ne samo na Tajskem, temveč v številnih drugih državah. V Bangkoku je Noklek z lahkoto dobila službo kot natakara v nekem nočnem lokalu, saj je bila postavna in lepega videza, nikogar pa ni motilo, da je bila nepismena, da ji je bilo sodobno življenje popolnoma tuje. Kaj kmalu je spoznala, da od nje gostje zahtevajo še kaj drugega in ne samo postrežbo. Primitivno vaško dekle se je temu uklonilo, saj ji je bilo naročeno, da se ne sme zameriti petičnim gostom. Navsezadnje pa je spoznala, da bo s tem revnim staršem in bratom lahko pošiljala precej več denarja.

Skoraj eno leto se je Noklek ukvarjala s to »obrtjo«, ko je nekega dne eden od gostov iz žepa potegnil legitimacijo in se predstavil kot policijski agent službe za boj proti prostituciji. Noklek je morala z njim, a je še srečno končala. Namesto da bi jo strpali v zapor, kot se to dogaja večini, so jo na podlagi zakona iz leta 1960 za boj proti prostituciji poslali v prevzgojni center Kredtrakarn, 40 kilometrov severno od Bangkoka.

Tu se je začela pod skrbnim nadzorstvom vzgojiteljev, psihologov in mentorjev njena prevzgoja. Naučila se je pisati in brati, trenutno pa se uči za šiviljo. Po šestmesečnem gostovanju je dobila že toliko samozavešnosti, da je staršem priznala tragično resnico izvora denarja, ki ga jim je tako skrbno pošiljala. Bilo ji je odpuščeno. Noklek obenem spoznava, da se bo lahko samo sedaj resnično osamosvojila, da mora pozabiti na bangkoško obdobje svojega življenja.

Nedvomno jo bodri spoznanje, da v Kredtrakarnu ni edina. V tem centru je še drugih 220 žensk, ki jih zaradi prostitucije prevzgajajo. Njihova starost se giblje od 13 do 55 let, v glavnem pa so dekleta Noklekine starosti.

Ko se bo torej Noklek naučila poklica bo v bistvu prestala svojo kazen in se bo lahko vrnila v življenje bogatejša za spoznanje, da v Kredtrakarnu ni bilo na prevzgoji niti enega od njenih klientov, da sploh ne omenimo tistih, ki imajo s prostitucijo masne zaslužke. Teh tajске oblasti ne preganjajo, saj so častitljivi možje, s svojim poslom pa prispevajo k razvoju turizma. Le občasno je seveda treba rešiti videz in rešiti kako dekle, da je zadoščeno moralj in zakonom. (voc)

Ugotovitve britanske raziskave

Alkohol glavni krivec letalskih nesreč

LONDON — Vsakega petdesetega letalskega pilota bi lahko proglasili za »duševno bolnega«. To izhaja iz raziskave, ki so jo doslej prvič izvedli na svetu o stresu pri pilotih. Vest je objavil londonski Sunday Times, ki je izšel danes. V članku list naveda, da bodo britanske oblasti resno pretrese možnost, da uvedejo redne preglede pilotov in tako odkrijejo tiste, ki predstavljajo nevarnost za letenje.

Preiskavo je izvedel prof. Cary Cooper z univerze v Manchesteru, človek, ki predstavlja eno izmed največjih avtoritet na področju stresov na delu; pri tej preiskavi mu je pomagal dr. Stephen Sloan z univerze v Wallesu. Znanstvenika sta pregledala 442 britanskih pilotov in sta pri devetih odkrila znake negotovosti, strahu, ob-

sedenosti, psihičnih motenj, depresije in primerov histerije. Izvid preiskave bodo objavili prihodnji mesec, konec leta pa bo svoje poročilo, sestavljeno na podlagi te preiskave, objavila mednarodna federacija združenj linijskih pilotov, iz katerega izhaja, da je alkoholizem poglaviti krivec za probleme pilotov in da je alkohol kriv 45 odstotkov vseh letalskih nesreč.

Profesor Cooper je v svoji raziskavi, ki jo je delno financiralo ameriško letalstvo, poskušal ugotoviti vzroke stresov, ki zmanjšujejo sposobnosti pilotov pri delu. Kot sta ugotovila angleška raziskovalca, so najbolj v nevarnosti starejši piloti, ki so bolj utrujeni in se torej bolj kot ostali bojijo, da bi preverili njihove rutinske sposobnosti letenja.